

Miljøgodkendelse Horskærvej 22, 6580 Vamdrup

Meddelelsesdato
12. august 2015

Kolding Kommune
Landbrug
Nytorv 11
6000 Kolding
Tlf.: 79 79 74 39

Miljøgodkendelse efter husdyrloven
§ 11 stk. 2

2	Grundlag og Resumé	4
2.1	Grundlaget for miljøgodkendelsen	4
2.2	Sammenfatning	5
3	Generelle forhold	7
3.1	Kort beskrivelse af projektet	7
3.2	Meddelelsespligt	7
3.3	Gyldighed	7
3.4	revurdering	8
4	Bedriftens placering	9
4.1	Placering i forhold til afstandskrav	9
4.2	Placering i henhold til landskabet og kommunale retningslinjer	11
5	Husdyrhold	13
5.1	Husdyrhold	13
6	Stald- og lageranlæg	14
6.1	Stalde og ammoniakemissionen	14
6.2	Lageranlæg	16
7	Foder	18
8	Energi, spildevand og affald	19
8.1	Energi- og vandforbrug	19
8.2	Spildevand	20
8.3	Olietanke og Affald	20
9	Gener fra husdyrbruget	22
9.1	Lugt, fluegener samt skadedyr	22
9.2	Støj, støv og Transport	23
9.3	Lys	24
10	Anlæggets ammoniakpåvirkning af natur	25
11	Generelt om arealer	28
11.1	Gødningsmængder	28
12	Driftsforstyrrelser og egenkontrol	29
12.1	Egenkontrol og dokumentation	29
12.2	Driftsforstyrrelser eller uheld	29
13	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	31
14	Ophør	35
14.1	Ophør af husdyrproduktionen	35

15	Konklusion	36
16	Klage- og søgsmålsvejledning og underretning	37
16.1	Klage- og søgsmålsvejledning	37
16.2	Underretning om godkendelsen.....	37
17	Bilagsoversigt	39

1 DATABLAD

ANSØGER

Navn	Erik Sørensen
Adresse	Horskærvej 22, 6580 Vamdrup
Telefon nr.	21761112
Mail	eusvamdrup@gmail.com

BEDRIFT

Adresse	Horskærvej 22, 6580 Vamdrup
Matr. nr.	7 b V. Vamdrup By, Vamdrup
CVR-nr.	10261341
CHR-nr.	81282

KONSULENT

Navn	Kopenhagen Fur – Vibeke Hagelskær Conradsen
Adresse	Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N.
Telefon nr.	72132805
E-mail	vlu@kopenhagenfur.com

MILJØGODKENDELSE UDARBEJDET AF

Kommune	Kolding Kommune
Sagsbehandler	Lise Arp
Kvalitetssikring	Marianne Yde
Journalnummer	15/1449

TILSYNSMYNDIGHED

Navn	Kolding Kommune
Adresse	Nytorv 11, 6000 Kolding
Telefon nr.	79 79 79 79 – Landbrugsafdelingen 79 79 74 39
E-mail	landbrug@kolding.dk
Hjemmeside	www.kolding.dk

2 GRUNDLAG OG RESUMÉ

2.1 GRUNDLAGET FOR MILJØGODKENDELSEN

Ansøgningen

Der er med ansøgningen den 26. januar 2015 ansøgt Kolding Kommune om tilladelse til en udvidelse af minkproduktionen på ejendommen Horskærvej 22, 6580 Vamdrup.

Husdyrproduktionen udvides fra 1.100 årstæver til 3.000 årstæver svarende til en udvidelse fra 37,9 DE til 103,5 DE. Kvægholdet ændres fra 4 årskøer og 4 kvier til 6 ammekøer, hvilket svarer til en ændring fra 7,2 DE til i alt 2,9 DE. Der vil efter projektet være en årsproduktion på i alt 106,4 DE.

I forbindelse med udvidelsen opføres 20 stk. 2-rækkede haller i tilknytning til og syd for den eksisterende farm. Der opføres desuden en gyllebeholder med en kapacitet på 1.245 m³ øst for den eksisterende gyllebeholder. I forbindelse med projektet søges om en dispensation til afstandskravet på 100 m til vandløb og søer til etablering af gyllebeholderen.

Der er den 26. januar 2015 modtaget beregninger i ansøgningskema 73258 via www.husdyrgodkendelse.dk med senere opdateringer (farmN version 4.0 med beregningsmotor 2.2).

Grundlaget for miljøvurderingen

Miljøansøgningen med tilhørende bilag er hovedgrundlaget for kommunens miljøvurdering. Dertil har et miljøtilsyn i 2014 samt kommunens historiske miljøoplysninger bidraget til kommunens miljøvurdering af projektet.

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i høring fra den 29. juni 2015 til den 17. juli 2015 hos ansøger og øvrige parter i sagen. Der indkom få bemærkninger fra landmandens konsulent, og disse bemærkninger har ikke givet anledning til væsentlige ændringer af miljøgodkendelsen.

Miljøgodkendelsen

Miljøgodkendelsen omfatter bedriften med CVR-nr. 10261341 med tilhørende dyrehold (CHR-nr. 81282). Bedriften er beliggende Horskærvej 22, 6580 Vamdrup.

Der hører 3,5 ha udspretningsareal til ejendommen, der drives med vedvarende græs. Arealet får således kun husdyrgødning, der afsættes gennem afgræsning.

Al gyllen i projektet vil blive afsat til gylleaftale.

Læsevejledning

Hovedparten af afsnittene i denne miljøgodkendelse er opdelt i to til tre underafsnit dels en miljøteknisk redegørelse, dels kommunens bemærkninger og vurdering og dels et afsnit om, hvilke vilkår afsnittet har medført.

Den miljøtekniske redegørelse beskriver primært de faktiske forhold på bedriften samt ansøgers ønsker og begrundelser for valg af bestemte forhold. I de efterfølgende afsnit fremgår kommunens miljøvurdering af den miljøtekniske redegørelse, og om der eventuelt skal stilles vilkår for at sikre, at forholdene ikke giver anledning til væsentlige miljøpåvirkninger. Flere steder i teksten er der henvist til love, bekendtgørelser mm. Den fulde titel for disse generelle tekster kan ses i bilag 2.

2.2 SAMMENFATNING

Dyrehold og driftsforhold

Erik Sørensen søger om en § 11- godkendelse for bedriften Horskærvej 22, 6580 Vamdrup. Han ønsker at ændre sin besætning fra 1.100 minktæver til 3.000 årstæver. Der søges desuden om 6 ammekøer. Det svarer til en ændring fra 45,2 DE til 106,4 DE.

I forbindelse med udvidelsen opføres 20 stk. 2-rækkede haller i tilknytning til og syd for den eksisterende farm. Der opføres desuden en gyllebeholder med en kapacitet på 1.245 m³ ca. 17 m øst for den eksisterende gyllebeholder. I forbindelse med projektet meddeles en dispensation til afstandskravet på 100 m til vandløb og søer til etablering af gyllebeholderen.

Der hører 3,5 ha udspretningsareal til ejendommen, der drives med vedvarende græs. Arealet får således kun husdyrgødning, der afsættes gennem afgræsning.

Al minkgyllen i projektet vil blive afsat til gylleaftaler.

Anvendelse af Bedst Anvendelige Teknologi (BAT)

Krav til BAT-niveau for udledning af ammoniak fra stalde og gødningsopbevaringsanlæg, er overholdt. Kravene er fastsat ud fra Miljøstyrelsens vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik samt afgørelser i Natur- og Miljøklagenævnet. Der er ikke fastlagt BAT-krav til udledning af fosfor fra mink.

Husdyrbruget foretager de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik jf. § 19 i husdyrloven. De valgte teknikker er bl.a. overdækning af gyllebeholder, tømning af gødningsrenderne to gange ugentligt, hvilket begrænser ammoniakfordampningen.

Eventuelle nabogener

Da afstandskravene i pelsdyrbekendtgørelsens § 3 er overholdt, forventes udvidelsen ikke at give anledning til mærkbare gener for naboerne.

Der vil desuden forsat blive foretaget flue- og skadedyrsbekæmpelse på ejendommen.

Der vil blive en stigning på 29 transporter til og fra ejendommen, som skyldes den øgede mængde husdyrgødning. Kørsel med gylle vil blive foretaget intensivt, således at den foregår på så få dage som muligt. Ved kørsel på offentlige veje vil der blive kørt hensynsfuldt.

Risiko for forurening

En væsentlig risiko for forurening er håndtering af flydende husdyrgødning. Denne risiko er væsentlig minimeret, da gyllen suges op af gyllebeholderne med sugekran. Desuden vil der også blive monteret alarm på den nye beholder, da den ligesom den eksisterende gyllebeholder ligger indenfor 100 m til et vandhul.

Der vil blive udarbejdet en beredskabsplan for minimering af risiko for uheld, som også indeholder beskrivelser af afhjælpende foranstaltninger ved eventuelle uheld.

Påvirkning af beskyttet natur og internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder)

Nærmeste Natura 2000-område er Kongeåen beliggende i Vejen Kommune ca. 1,6 km vest for

anlægget. Det nærmeste Natura 2000-område i Kolding Kommune er Svanemosen, som ligger mere end 11 km øst for staldanlægget.

Det nærmeste § 7-område ligger i Vejen Kommune ca. 3 km vest for staldanlægget, men det nærmeste § 7-naturområde i Kolding Kommune er beliggende ca. 11 km øst for staldanlægget.

Den nærmeste § 3-beskyttet natur er fire vandhuller inden for en radius på 1.000 m til anlægget samt en § 3-beskyttet mose ca. 1.030 m syd for anlægget.

Nærmeste lokalitet, hvor der er registreringer af bilag IV-arter, er et vandhul beliggende 3,9 km syd for anlægget. Arten, der er observeret på denne lokalitet, er spidssnudet frø.

Det vurderes, at ammoniakdepositionen i det ansøgte projekt ikke udgør en væsentlig påvirkning af det nærmeste Natura 2000-områdes udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Påvirkningen fra anlægget vurderes dermed at være i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 samt § 11, stk. 1, og kræver ikke udarbejdelse af konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsen regler herom.

Samlet vurdering

Kolding Kommune vurderer, at projektet under overholdelse af vilkårene i miljøgodkendelsen kan gennemføres uden væsentlige virkninger på miljøet, herunder påvirkning af naboer og de landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier i området.

3 GENERELLE FORHOLD

3.1 KORT BESKRIVELSE AF PROJEKTET

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der ønskes at udvide fra 1.100 årstæver til 3.000 årstæver svarende til en udvidelse fra 37,9 DE til 103,4 DE. Der søges desuden om 6 ammekøer, hvilket er en ændring fra 7,2 DE til 3,9 DE.

I forbindelse med udvidelsen opføres 20 stk. 2-rækkede haller i tilknytning til og syd for den eksisterende farm. Der opføres desuden en gyllebeholder med en kapacitet på 1.245 m³ øst for den eksisterende gyllebeholder (se bilag 3).

3.2 MEDDELELSESPLIGT

Ændringer eller udvidelser af bedriftens indretning eller drift, der kan have betydning for miljøet, skal meddeles Kolding Kommune.

Det gælder for eksempel ved:

- Bygningsmæssig ændring af produktionsanlæg, foderopbevaring, driftsbygninger eller tilhørende foranstaltninger og staldsystemer.
- Ændring af indretning og afløbsforhold.
- Ændring af opbevaring, håndteringspraksis og mængder af husdyrgødning.
- Ændringer af arealer til bedriften.

Det er kommunen, der skal vurdere om evt. planer for ændringer kan ske inden for rammerne af denne godkendelse, eller om de forudsætter en anmeldelse og evt. et tillæg.

Miljøgodkendelsen skal være kendt af den daglige driftsansvarlige og andet personale med tilknytning til bedriften. Et eksemplar af nærværende miljøgodkendelse skal til enhver tid være tilgængelig og bekendt for de personer, der har ansvaret for bedriftens indretning og drift.

VILKÅR

1. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til Alarmcentralen ved at ringe 112. Efterfølgende skal Landbrugsafdelingen i Kolding Kommune kontaktes på tlf. 79 79 74 39.
2. Hvis der sker uheld på ejendommen, skal der senest 1 uge efter hændelsen fremsendes en redegørelse til Landbrugsafdelingen. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af uheldet, samt en beskrivelse af, hvordan virksomheden vil forebygge lignende uheld i fremtiden.

3.3 GYLDIGHED

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Udvidelsen forventes at blive iværksat, når miljøgodkendelsen foreligger.

Der ønskes en 5-årig udnyttelsesperiode til projektet.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ifølge husdyrlovens § 33 skal der i en miljøgodkendelse fastsættes en frist for udnyttelse af miljøgodkendelsen. Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden udløbet af denne frist.

Minktæver bliver parret i marts måned, hvorefter der følger en fødselsperiode i april/maj måned. Ved en udvidelse af minkproduktionen med egne dyr sker udvælgelsen af nye avlsdyr i efteråret. Det vil sige, at de pelsdyrhaller, der er givet tilladelse til, skal etableres inden efteråret, så de frasorterede avlsdyr kan placeres. Projekteringen og finansieringen af den ansøgte produktionsudvidelse samt byggeanmeldelsen og den efterfølgende sagsbehandling af anmeldelsen af pelsdyrhallen skal således foregå inden. Avlsdyrene bliver parret det følgende forår, og husdyrproduktionen vil hér være oppe på fuld produktion.

Det vurderes realistisk, at produktionen kan være oppe på fuld produktion i maj måned 2016 eller måske maj måned 2017, hvis pelsdyrhallerne først er bygget færdige i 2016. Derfor vurderer Kolding Kommune, at det er ikke muligt at give en udnyttelsesfrist på 5 år, men at der kan gives en udnyttelsesfrist på maksimalt 3 år.

Hvis en meddelt miljøgodkendelse ikke har været udnyttet – helt eller delvist – i tre på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år jf. § 33 i husdyrloven.

VILKÅR

3. Godkendelsen skal være udnyttet inden 3 år fra godkendelsens ikrafttræden.

3.4 REVURDERING

Denne godkendelse er meddelt i henhold til husdyrloven med tilhørende bekendtgørelser og er en tilladelse til, at virksomheden kan producere på nedenstående vilkår.

Øvrige tilladelser efter andre lovgivninger skal indhentes særskilt eksempelvis spildevandstilladelse til bortledning af tagvand og vand fra befæstede arealer, byggetilladelser mv.

Revurdering

Virksomhedens miljøgodkendelse skal, jf. § 40 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt, at foretage den første revurdering i 2023.

4 BEDRIFTENS PLACERING

4.1 PLACERING I FORHOLD TIL AFSTANDSKRAV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I henhold til husdyrloven skal produktionsanlæg, der kan betragtes som nybyggeri, udvidelse eller ombygning overholde bestemte afstandskrav. I dette projekt er det pelsdyrhallerne samt gyllebeholderen, der er omfattet af afstandskravene (tabel 1).

Der etableres 20 stk. 2-rækkede haller i tilknytning til og syd for den eksisterende farm. De ansøgte haller etableres i samme farve- og materialevalg. Den nye gyllebeholder etableres øst for den eksisterende gyllebeholder og ligeledes i tilknytning til denne. Placeringen fremgår af bilag 3. Der søges dispensation til afstandskravet i husdyrlovens § 8, stk. 2, hvor der er et forbud mod etablering af gyllebeholdere inden for en afstand af 100 m til vandløb og søer.

Begrundelse for valgt placering af den nye gyllebeholder

Den valgte placering af den ny gyllebeholder er den mest optimale i forhold til driften på farmen, omkringboende naboer og natur. Den ansøgte gyllebeholder vil med den ønskede placering ligge i forbindelse med eksisterende gyllebeholder, og dermed kan ansøger benytte samme indkørsel.

En alternativ placering vil være længere mod vest og vest for de ansøgte minkhaller. Denne placering vil dog ikke løse problematikken med etablering af gyllebeholder indenfor 100 m til § 3-sø, idet, der vest for minkfarmen også er en § 3 sø inden for 100 m. Derudover vil en placering længere mod vest betyde, at der skal etableres en kørevej til gyllebeholderen, og at ansøgte gyllebeholder ikke vil ligge i direkte forbindelse med eksisterende gyllebeholder, hvilket ikke vil give den optimale drift af minkfarmen.

En 3. placering vil være længere mod øst. Dette ønsker ikke ansøger ikke, idet det bliver tættere på naboer og vil syne voldsommere i landskabet.

Tabel 1: Afstandskrav jf. pelsdyrbekendtgørelsens § 3, stk. 2, 3 og 4 samt den aktuelle afstand.

Afstandskrav	Aktuel afstand*	Nærmeste emne
25 m - Enkelt vandindvindingsanlæg	~ 405 m	En vandforsyningsboring ved Pottehusevej øst for den nye gyllebeholder
50 m - Fælles vandindvindingsanlæg	~ 4 km	Vamdrup Vandværk sydøst for den nye gyllebeholder
15 m - Vandløb, dræn, søer 100 m fra åbent vandløb og § 3-søer til gyllebeholder	~ 13-17 m	Åbent vandløb syd for de nye pelsdyrhaller
15 m - Offentlig og privat fællesvej	~ 240 m	Horskærvej øst for den nye gyllebeholder
25 m - Levnedsmiddelvirksomhed	>200 m	Ingen indenfor 250 meter
15 m - Beboelse på samme ejendom	~ 52 m	Ny gyllebeholder syd for stuehus
5 m - Naboskel	~ 12 m	Matrikel nr. 22 a V. Vamdrup By, Vamdrup syd for de nye pelsdyrhaller
100 m - Nabobeboelse (u. landbrugspligt) 50 m fra nabobeboelse til gyllebeholder	~ 240 m	Horskærvej 17 øst for den nye gyllebeholder
200 m - fra byzone til pelsdyrhaller 100 m - fra byzone til gyllebeholder	~ 2 km	Vamdrup sydøst for ejendommen

*Afstandene i tabellen er målt ud fra den nye gyllebeholder samt de nye pelsdyrhallers indtegnede placering i ansøgningen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ifølge de skærpede krav til lugt i pelsdyrbekendtgørelsen er forbudszonen i forhold til naboer 100 m for pelsdyrfarme under 10.000 årstæver, dog således at der er et skærpet krav på 50 m til etablering af gyllebeholdere.

Anlægget på Horskærvej 22, 6580 Vamdrup overholder afstandskravene til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, da Horskærvej 17 som den nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt ligger ca. 240 m fra pelsdyrfarmens nye gyllebeholder. Afstandskravet på 100 m til byzone og samlet bebyggelse er ligeledes overholdt.

Der er desuden foretaget lugtberegninger i ansøgningssystemet, som viser, at geneafstandene til nabobeboelse, samlet bebyggelse samt byzone ligeledes er overholdt (se afsnit 9.1).

Der er et lovkrav om etablering af fast låg på en gyllebeholder, der etableres inden for 300 m af en nabobeboelse, hvorfor den nye beholder etableres med fast låg.

Dispensation til afstandskrav

Afstandskravet på 100 m til vandløb og sø er ikke overholdt for etableringen af den nye gyllebeholder. Erik Sørensen søger om dispensation til afstandskravet, og han har begrundet sit valg af placering og sine fravalg.

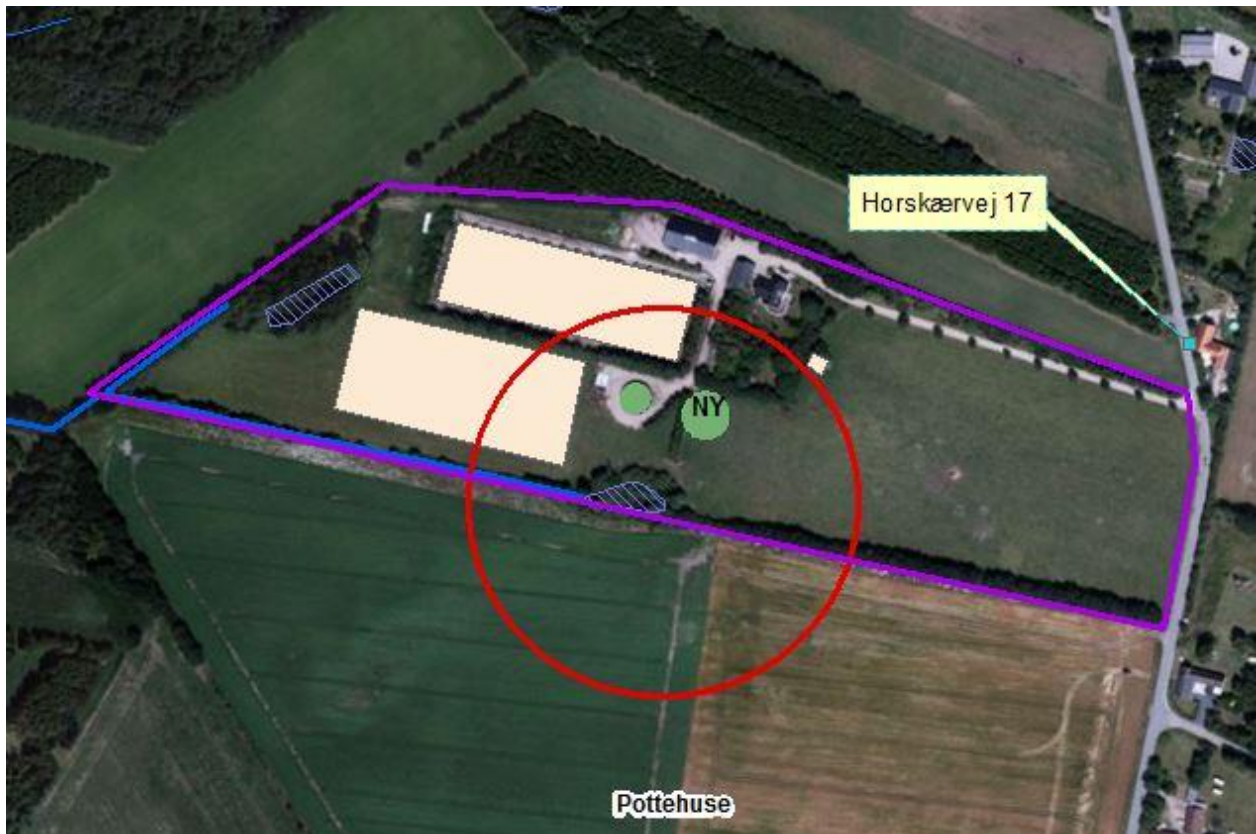
Den ansøgte gyllebeholder har ikke mulighed for at ligge vest for ejendommen, da der ligeledes ligger et § 3-vandhul (se figur 1). En alternativ placering uden for 100 m-zonen øst for ejendommen betyder, at gyllebeholderen vil komme endnu tættere på nabobeboelsen Horskærvej 17 (fra ca. 240 m til ca. 160 m). Desuden vil gyllebeholderen være minimum 75 m væk fra de eksisterende pelsdyrhaller og minimum 90 m fra den eksisterende gyllebeholder ved denne placering. Dette vil få en negativ konsekvens for landskabet, da beholderen ikke vil ligge i tilknytning til det eksisterende anlæg. Da beholderen desuden er forsynet med tæt overdækning, vil beholderen fremstå meget markant i landskabet ved placeringen uden for 100 m-zonen.

Adskillelsen af den nye gyllebeholder ved overholdelse af de 100 m til søen fra det øvrige anlæg er desuden til ulempe for ansøger, da der skal etableres en ny kørevej til beholderen og afstanden fra resten af produktionsanlægget sikrer ikke en optimal drift af farmen.

Kolding Kommune vurderer, at det ikke er muligt at finde en placering uden for forbudszonen uden andre væsentlige gener. Kolding Kommune vurderer endvidere, at ansøgers valgte placering af den nye gyllebeholder er den mest hensigtsmæssige placering i forhold til landskabet og naboerne samt den mest rationelle placering for driften af farmen.

Der gives hermed dispensation til afstandskravet på 100 m til vandløb og søer (husdyrlovens § 8, stk. 2) jf. § 9, stk. 3 i husdyrloven. Det vurderes ikke nødvendigt at stille skærpende vilkår til indretning og drift af gyllebeholderen for at sikre, at der ikke opstår forurening eller væsentlige gener, da beholderen etableres med fast overdækning og alarmsystem.

Den nye gyllebeholder skal have etableret gyllealarm, der kan registrere et pludseligt fald i beholderen og give driftsherren elektronisk besked jf. § 19 i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Dette sikrer en hurtig indsats, hvis der opstår lækage i gyllebeholderen og minimerer risikoen for at der opstår forurening. Kolding Kommune vurderer, at der ikke er en væsentlig fare for forurening af sø og vandløb.

Figur 1. Den nye gyllebeholders placering i forhold til § 3-vandhullet, hvortil der er 100 m afstandskrav. Vandløb er en blå streg, søer er blå skråskraveret, og den røde cirkel angiver 100 m fra vandhullet. Den lilla streg angiver ejendommens matrikel.

De nye pelsdyrhaller skal overholde afstandskravet på 15 m til åbent vandløb, hvorfor der stilles vilkår om, at pelsdyrhallerne etableres minimum 15 m fra vandløbet syd for anlægget (se figur 1).

På baggrund af ovenstående stilles der vilkår til anlæggets placering.

VILKÅR

4. De nye pelsdyrhaller etableres minimum 15 m væk fra vandløbet syd for ejendommen.

4.2 PLACERING I HENHOLD TIL LANDSKABET OG KOMMUNALE RETNINGSLINJER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Husdyrbruget er beliggende i landzone ca. 2 km nord for Vamdrup (byzone).

Ejendommen ligger i et økologisk forbindelsesområde og i udkanten af det særlige geologiske beskyttelsesområde, Kongeådal.

Der ligger værdifulde landskaber tæt ved ejendommen (ca. 55 m øst for den nye gyllebeholder), men anlægget ligger ikke i et uforstyrret landskab.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

De eksisterende pelsdyrhaller er opført i jordbrugsområde. Ejendommen ligger i et landskab med større sammenhængende markfelter og lange levende hegn. Der er mange elementer i landskabet såsom mindre skovområder samt andre bevoksninger, og landskabet fremstår lidt lukket med velafgrænsede rum mod nord.

Ejendommen er således placeret i et mellem- til storskalalandskab, hvilket betyder, at det kan tåle et stort byggeri. Det er således et landskab, der vurderes at være robust over for udvidelse af staldanlæg.

Det er vigtigt, at de levende hegn bibeholdes og vedligeholdes, således at ejendommen fortsat naturligt bliver afskærmet.

De nye pelsdyrhaller vil blive opført i samme materialer og farver som de eksisterende haller og vil dermed harmonisere med det eksisterende anlæg. Dispensationen til afstandskravet til søen bevirker desuden, at gyllebeholderen kan etableres i tilknytning til anlægget. Ejendommens produktionsanlæg vil også efter projektet fremstå som et samlet anlæg.

Kommunen har vurderet samlet, at den bygningsmæssige udvidelse og de deraf følgende ændringer i området kan harmonere med hensynet til de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige og rekreative værdier i området, under forudsætning af at nedennævnte vilkår overholdes.

På baggrund af ovenstående stilles der følgende vilkår til placering i landskabet.

VILKÅR

- 5.** Det eksisterende levende hegn syd for ejendommen skal vedligeholdes, således at det fremtræder tæt og afskærmende.

5 HUSDYRHOLD

5.1 HUSDYRHOLD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der ansøges om et dyrehold på 3.000 årstæver svarende til 103,5 DE samt 6 ammekøer svarende til 2,9 DE. Dette svarer til en udvidelse på ca. 61,1 DE.

Udvidelsen af dyreholdet vil finde sted i nybyggede pelsdyrhaller, der opføres i tilknytning til og syd for de eksisterende pelsdyrhaller. Ændringen i dyreholdet hos ammekøerne foregår i et eksisterende læskur.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der stilles vilkår til dokumentationen af dyreholdet i forbindelse med tilsyn og andet.

VILKÅR

6. Miljøgodkendelsen omfatter en husdyrproduktion på 3.000 årstæver svarende til en produktion på 103,5 DE samt 6 ammekøer svarende til en produktion på 2,9 DE. Der vil maksimalt være en årsproduktion på i alt 106,4 DE på ejendommen. Årsproduktionen dokumenteres på baggrund af gødningsregnskab.

6 STALD- OG LAGERANLÆG

6.1 STALDE OG AMMONIAKEMISSIONEN

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Alle eksisterende pelsdyrhaller er etableret med ophængte gødningsrender (bredde 35 cm), og gødningsrenderne tømmes automatisk to gange ugentligt.

De nye pelsdyrhaller etableres med 36 cm gødningsrender og kobles til det eksisterende gyllesystem, som er et vakuumsystem.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der er i foråret 2013 gennemført to VERA-test af ammoniakreduktionseffekten ved hyppig udmugning hos mink. Der blev foretaget målinger af effekten på ammoniakfordampning ved hhv. daglig udmugning og udmugning to gange ugentligt i forhold til en reference med en ugentlig udmugning. Ifølge de nye undersøgelser er stalddabet ved ugentlig udmugning (referencen) i gennemsnit 26,5 %.

Det generelle ammoniakreduktionskrav

Det generelle ammoniakkrav er 1,16 kg N per årstæve, og det er fastsat ud fra pelsdyrvejledningens krav om et tab på 1,65 kg N per årstæve. Nye VERA-test har underbygget disse tal.

Hyppig udmugning

VERA-testen har desuden dokumenteret effekten af 2 gange ugentlig udmugning og daglig udmugning. Effekten er betydelig større end tidligere antaget. Der er fundet en reduktionseffekt på 30,6 % ved 2 gange ugentlig udmugning og 25,9 % ved daglig udmugning. Den faglige forklaring på at effekten er større ved 2 ugentlige udmugninger er dels, at hyppig udmugning giver større tab fra siderne, og dels at omdannelsen af urea til ammonium (og dermed også ammoniak) via urease i praksis tager længere tid end antaget. Et supplerende studie viser, at kun en lille del af urea blev omdannet og medførte ammoniakemission de første 3 dage efter udskillelse.

Indtil der er foretaget de nødvendige lovgivningsmæssige ændringer og ændringer af IT-an søgningssystemet på husdyrgodkendelse.dk foreslår Miljøstyrelsen, at den nye viden indarbejdes "manuelt" i igangværende sager. Hvis der i ansøgningssystemet vælges "daglig udmugning", som indregnes med en effekt på 0,3 kg N per årstæve, og render, der er 6 cm bredere end reelt, fås en samlet effekt på 0,45 kg N per årstæve svarende til en reduktion på ca. 27 %. De anvendte tilvalg vedrørende udmugningshyppighed og rendebredde skal på baggrund af nye VERA test ikke nødvendigvis fastsættes som vilkår.

Vilkår til opfyldelse af BAT og generelt ammoniakkrav

Den samlede vurdering er derfor, at der i forhold til BAT skal fastsættes vilkår om udmugning min. hver 3. eller 4. dag og to gange om ugen, halm ad libitum under forudsætning af foder med under 31 % protein.

Ifølge de foreliggende oplysninger er de eksisterende minkhallerne indrettet med gødningsrender med en længde på 50 m og derover, to gange ugentlig tømning samt en rendebredde på 35 cm. Den indtastede nudrift med tilhørende staldsystem stemmer overens med kommunens oplysninger.

De nye haller vil blive indrettet med gødningsrender med en rendebredde på 36 cm og ligeledes med to ugentlige tømninger.

Det skal sikres, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik (BAT), og at husdyrbrug i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelige med hensynet til omgivelserne jf. husdyrlovens § 19.

Ved vurderingen af om en ansøgning om godkendelse efter husdyrlovens § 11 overholder kravet om anvendelse af BAT til begrænsning af ammoniakemission fra minkproduktion, skal der fastsættes en samlet emissionsgrænseværdi for det konkrete projekt med en produktion på 3.000 årstæver. De 6 ammekøer går udelukkende på græs og medregnes derfor ikke i BAT.

Der skal således fastsættes en samlet emissionsgrænseværdi for husdyrproduktionen ud fra grænseværdien 1,30 kg N per årstæve for eksisterende minkhaller. Da ansøgningen om godkendelse er omfattet af et reduktionskrav på 30 % svarende til 1,16 kg N pr. årstæve, skal emissionsgrænseværdien korrigeres i forhold til niveauet for reduktionskravet i henhold til beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Tabel 2: Beregning af ammoniakemissionskrav.

Stald	Antallet af årstæve, stk.	Emissionsgrænseværdi, kg N pr. årstæve	Samlet Emissionskrav. Kg N
Eksisterende pelsdyrhaller	1.100	1,16	1.276
Nye pelsdyrhaller	1.900	1,0	1.900
I ALT	3.000		3.176

Efter beregningerne på baggrund af kravet om maksimalt ammoniaktab på 1,16 kg N pr. årstæve i eksisterende haller og 1 kg N pr. årstæve i nye haller jf. NMK-131-00140 udgør emissionsgrænseværdi for minkproduktionen derfor **3.176 kg N/år**.

Ammoniakemissionen fra anlægget er beregnet via det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk. Ifølge beregningerne bliver ammoniakemissionen i ansøgt drift i alt 2.935 kg N. I beregningen af emissionen i husdyrgodkendelse.dk indgår desuden ca. 2,3 kg N fra de 6 ammekøer, der er på ejendommen. Hvis dette fratrækkes giver det en samlet ammoniakemission i ansøgt drift på **2.933 kg N**, hvilket betyder, at den samlede emissionsgrænseværdi er overholdt.

Det ses desuden af beregningerne, at det maksimale ammoniaktab i de eksisterende haller er 0,99 kg N pr. årstæve, mens de i de nye haller er 0,97 kg N pr. årstæve.

Under overholdelse af den samlede emissionsgrænseværdi kan ansøger selv bestemme, hvor på minkfarmen ammoniakreducerende virkemidler til opfyldelse af grænseværdien ønskes anvendt.

For at reducere ammoniakfordampningen i det aktuelle projekt har ansøger valgt at tilføje halm ad libitum. Desuden betyder overdækningen af den nye gyllebeholder også, at ammoniakfordampningen i projektet er mindre.

BAT for pelsdyrbranchen er et proteinindhold på 31 % af OE i ugerne 30-47 samt tildeling af halm ad libitum. Proteinindholdet i foderet samt halm ad libitum vil blive stillet som et vilkår til farmen, og vilkåret på foder er placeret under afsnit 7 om foder. Der er desuden stillet et vilkår om rendebredden på de nye haller samt to gange ugentlig tømning af gødningsrenderne i hallerne.

Det vurderes, at ansøger har foretaget de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT. Vilklårene 5, 6, 7 og 8 fastholder projektets forudsætninger og sikrer, at projektet overholder den samlede emissionsgrænseværdi. Der skal derfor ikke suppleres med et vilkår om den maksimale ammoniakemission.

VILKÅR

7. I de nye pelsdyrhaller skal der etableres gødningsrender med en bredde på mindst 36 cm.
8. Gødningsrenderne skal tømmes to gange ugentligt, dog ikke i perioder med længerevarende frost.
9. I minkhallerne skal der til opsamling af næringsstoffer i den urin, der afsættes uden for gødningsrenderne altid være rigeligt, tilgængeligt halm oven på redekasserne (halm ad libitum). Ud over trådnettet må der ikke være foranstaltninger, der hindrer dyrenes adgang til halmen.

6.2 LAGERANLÆG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Anlæg til opbevaring af gylle

Minkfarmen vil efter udvidelsen råde over to gyllebeholdere med en kapacitet på 2.090 m³ i alt. Gyllesystemet er en udbygning af eksisterende vakuum-anlæg.

Normtallet for gylle er 0,47 m³ pr. årstæve. Kapaciteten efter udvidelsen er 0,47 m³ pr. årstæve x 3.000 tæver = 1.410 m³. Med opbevaringskapacitet på 2.090 m³ er kravet om kapacitet til 9 måneders opbevaring opfyldt ((1.410 m³/12 måneder) x 9 måneder = 1.058 m³).

Tabel 3: Opbevaring af gylle.

Gyllebeholder	Årstal	Volumen, m ³	Kontrol-interval, år	Beholder-kontrol, årstal
Eksisterende	2005	845	5	2013
Ny	ny	1.245	5	-
I ALT		2.090		

Der er krav om etablering af alarmsystem på begge beholdere, da de ligger indenfor 100 m til vandhul og vandløb. Der er allerede etableret alarm på den eksisterende beholder. Der er 5 års interval mellem beholderkontrollerne. Der er desuden krav om overdækning af den nye gyllebeholder, da denne ligger indenfor 300 m til nabobeboelse.

Ejendommens egne arealer anvendes til afgræsning, og der afsættes husdyrgødning fra afgræsningen på disse arealer.

Al husdyrgødning fra minkproduktionen skal derfor afsættes til tredjemand, og ansøger har en gylleaftale med Hvidkærsgaard I/S, som han håber, kan aftage al minkgyllen efter udvidelsen.

Der er naturligt flydelag på den eksisterende gyllebeholder, mens den nye beholder etableres med fast overdækning. Tømningen af gylletankene foretages med sugekran.

Anlæg til opbevaring af fast gødning

Al halm tømmes ud fra hallerne 2-3 gange årligt og lagres enten på den eksisterende møddingsplads eller kommes op i gyllebeholderen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Den eksisterende gyllebeholder ligger indenfor 100 m til et åbent vandhul, hvorfor der er etableret en gyllealarm på beholderen. Der vil desuden være krav om etablering af alarmsystem på den nye gyllebeholder. Der er i forbindelse med projektet meddelt dispensation jf. husdyrlovens § 9, stk. 3 til placering af den nye gyllebeholder tættere end 100 m til § 3-vandhul – se under afsnit 4 Bedriftens placering.

I henhold til lovgivningen skal der mindst være kapacitet til 9 måneders gylleproduktion, hvilket er overholdt på bedriften.

Da der anvendes naturligt flydelag som overdækning på den eksisterende gyllebeholder, skal flydelaget jævnligt kontrolleres. Et naturligt flydelag skal være tæt og stabilt. Egenkontrollen skal nedskrives i en logbog mindst én gang om måneden. Hvis flydelaget brydes, skal det være genetableret senest 7 dage efter bruddet konstateres. Reglerne om egenkontrol af flydelaget er fastlagt i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Tømningen af gyllebeholderne foretages med sugekran, hvilket betyder, at risikoen for spild i forbindelse med tømningen som udgangspunkt er lav.

Kolding Kommune vurderer, at opbevaring og håndtering af gødningen foregår i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsen og er miljømæssigt forsvarligt. Derfor stilles der ikke yderligere vilkår til lageranlæggene.

For afsætning af minkgyllen se afsnit 11 Generelt om arealer.

7 FODER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Foder til mink produceres centralt på fabrik som færdigfoder. Ansøger har ingen indflydelse på fodersammensætningen, men tilsætter vand i foderet efter behov, så foderet får den rette konsistens.

Foderet tilpasses dagligt minkens vækststadium, hvilket optimerer foderoptagelsen. Der fodres 2 gange dagligt i perioden fra slutningen af maj til ultimo august i redekasserne. Herefter 1 gang på buret, hvilket minimerer spild af foder og fremmer optagelsen af næringen fra foderet i dyret.

Foderet opbevares i silo, som er placeret på et befæstet areal.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

På pelsdyrfarme er der klare krav om håndtering og opbevaring af foder jf. § 9 i pelsdyrbekendtgørelsen. De ovennævnte krav i bekendtgørelsen er overholdt i projektet, da foderet bliver opbevaret i en tæt silo på ejendommen. Desuden vaskes foderrekvisitterne på den dertil indrettede vaskeplads.

Kolding Kommune vurderer, at opbevaring og håndtering af foder sker miljømæssigt forsvarligt på ejendommen. Det vurderes derfor ikke nødvendigt at stille skærpende krav til opbevaringen og håndteringen af foder på ejendommen.

BAT for pelsdyrbranchen er et proteinindhold på 31 % af OE i ugerne 30-47, hvorfor der vil blive stillet et vilkår til proteinindholdet i foderet for hele farmen.

VILKÅR

10. Der skal anvendes foder med et proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % OE i uge 30-47. Ansøger skal dokumentere procentsatsen med en produktionsplan fra foderleverandøren, hvoraf den planlagte mængde protein i procent af den omsættelige energi fremgår.

8 ENERGI, SPILDEVAND OG AFFALD

8.1 ENERGI- OG VANDFORBRUG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Tabel 4: Ressourceforbrug

Ressource	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt drift	Ændring i %
Elforbrug (kWh)	30.000	35.000	17
Vand (m ³)	880	1.550	76
Dieselolie (l)	2.500	2.500	0

Energiforbrug

Det nuværende elforbrug er på 30.000 kWh/år. Heraf vurderes privatforbruget at udgøre ca. 4.500 kWh/år, som forventes uændret. Elforbruget på ejendommen fordeler sig desuden på ca. 17.000 kWh til minkfarmen inkl. pelseri og ca. 8.500 kWh til gyllepumpen.

Udvidelsen vil betyde et øget elforbrug på ca. 5.000 kWh pga. det stigende antal mink til pelsning og den større mængde gylle, der skal pumpes. Det svarer til en stigning på ca. 17 % til 35.000 kWh/år inklusiv det private elforbrug.

Stuehus opvarmes med træpiller, mens pelseri opvarmes med el. Vandet på minkfarmen holdes frostfrit ved cirkulation og opvarmning fra el.

Der bruges dieselolie på farmen til de fleste af farmens maskiner. Diesel lagres i godkendt dieseltank. Dieselforbruget på årsbasis er på 2.500 liter. Udvidelsen forventes ikke at medføre en stigning i forbruget af dieselolie, da de 2.500 l er et anslået forbrug.

Vandforbrug

Vandforsyningen kommer fra Andelsselskabet Vamdrup Vandværk. Det nuværende vandforbrug er på 880 m³ vand/år. Heraf forventes privatforbruget at udgøre 170 m³/år, som forbliver uændret. I fremtiden forventes vandforbruget at stige til 1.550 m³/år, inklusiv det private vandforbrug.

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt, og evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Vandventilerne er nye og monteret således, at vandspildet er reduceret til et minimum, hvilket også reducerer kravet til opbevaringskapacitet af gyllen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Energi- og vandforbrug

Minkhallerne er med naturlig ventilation og belysning, som ikke anvender el. Desuden er vandventiler på farmen af ny type, hvor vandspildet er reduceret til et minimum. På farmen følges branchekode for god farmpraksis af København Fur. Branchekoden indeholder blandt andet vejledning til indretning af bure, vand, foder, rengøring, medicinbehandling mm.

Kolding Kommune vurderer, at BAT er tilgodeset med hensyn til energi- og vandforbrug. Det er derfor ikke nødvendigt at stilles skærpende krav til energi- og vandforbruget på ejendommen.

8.2 SPILDEVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Rengøringsvand og vand fra vaskeplads opsamles og føres til gyllebeholder.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Mængderne af spildevand i ansøgt drift ændres ikke i forhold til nudriften, da vask af fodermaskine og silo allerede foregår dagligt. Kolding Kommune vurderer derfor, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig til at rumme de givne mængder spildevand i ansøgt drift (se afsnit 6.2 Lageranlæg).

Samlet vurderer kommunen, at håndteringen af spildevand herunder regnvand sker på forsvarelig vis. Der er ingen forhold, der kræver, at der stilles skærpende krav til håndteringen af spildevand og regnvand.

8.3 OLJETANKE OG AFFALD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ejendommen har ingen olietank.

Døde dyr afhentes af Daka. Dyr, der dør i løbet af året, opbevares i fryser til senere pelsning eller i lukket container, som afhentes af DAKA.

Der er et begrænset brug af kemikalier på farmen. Tom emballage samt rester afleveres på genbrugsplads. Det er sjældent, at der er restprodukter, da det tilstræbes at disponere kemikalierne. Evt. pesticider og restprodukter oplagres i frostsikret rum.

Eventuel spildolie opbevares i tønder og afhentes/leveres til godkendte firmaer. Ved service af rullende materiel tager servicefirmaerne oftest spildolieprodukterne med retur.

Tabel 5: Håndtering af farligt affald.

Affaldstype	Mængder	Bortskaffelse
Farligt affald (pærer, spraydåser, oliefiltre og batterier)	Ca. 60 stk.	Genbrugsplads
Klinisk risikoaffald og medicinrester	0,5 kg	Modtagestation Syddanmark I/S
Tomme skyllede pesticiddunke mm	5 kg	Genbrugsplads
Døde dyr	25 t	DAKA
Papir og pap	120 kg	Genbrugsplads
Plast	50 kg	Genbrugsplads
Jern og metal	0,5 t	Genbrugsplads
Nylonsnor	150 kg	Genbrugsplads

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, og bortskaffelsen skal derfor ske i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Det vurderes, at håndteringen og opbevaringen af olie og kemikalier er miljømæssigt forsvarligt, såfremt den til enhver tid lever op til kommunens affaldsregulativer. På den baggrund finder kommunen det ikke nødvendigt at stille skærpende vilkår til ejendommens håndtering og bortskaffelse af affald herunder farligt affald.

9 GENER FRA HUSDYRBRUGET

9.1 LUGT, FLUEGENER SAMT SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Lugt stammer primært fra minkene og minkhallerne. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med håndtering af husdyrgødning som for eksempel pumpning og omrøring.

En gang om ugen oprensnes der under burene for foder- og gødningsrester, og 2-3 gange om året fjernes halmen under burene bl.a. for at undgå udklækning af fluer.

Fluer bekæmpes med ophængte snore, som smøres hver 3. uge. Dimilin (loppepulver) benyttes i redekasserne forud for, at hvalpene fødes samt ved udsætning (ca. 4 gange hen over sommeren).

Der sprøjtes med Permaforte (larvemiddel) ca. 3 gange i løbet af sommeren. Der spredes hydratkalk på sandet efter behov.

Der er indgået aftale med Kolding Kommune omkring bekæmpelsen af rotter.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Der vil forekomme perioder med større lugtafgivelse i forbindelse med tømning af gylletank og udbringning af gylle, men dette forhold må man som nabo til en landbrugsbedrift som udgangspunkt acceptere. Udbringning af husdyrgødning reguleres i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger bl.a. af antal og typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen (se tabel 6).

Tabel 6: Lugtgenafstande fra ejendommen til områder (beregnet ved fuld produktion).

Områdetype	Ukorrigeret geneafstand fra ejendommen til områdetypen	Korrigeret Geneafstand, ansøgt	Afstanden fra ejendommen til områdetypen
Byzone (Vamdrup)	260 m	-	~ 2 km
Samlet bebyggelse (Vamdrup)	183 m	-	~ 2 km
Enkelt bolig (Horskærvej 17)	106 m	-	~ 185 m

Nærmeste samlet bebyggelse ligger i Vamdrup, og afstanden hertil fra staldanlægget er ca. 2 km. Geneafstanden er beregnet til ca. 183 m, og lugtgenekravet er dermed overholdt med god margin.

Den nærmeste ejendom uden landbrugspligt, Horskærvej 17, ligger ca. 185 m øst for anlægget, og lugtgenekriteriet er dermed overholdt.

Nærmeste byzone er Vamdrup, der er beliggende ca. 2 km øst for anlægget. Lugtgenekravet er her ligeledes overholdt med god margin.

Da afstandskravene til naboer og samlet bebyggelse er overholdt (se afsnit 4.1), og lugtberegningerne desuden viser, at geneafstandene overholdes, vurderes det, at der sandsynligvis ikke vil forekomme lugtgener i forbindelse med udvidelsen. Ifølge Kommunens oplysninger har der ikke tidligere været lugtklager over ejendommens drift.

Minkfarmens drift må ikke give anledning til flue- og lugtgener, som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området, og derfor skal reglerne i pelsdyrbekendtgørelsen sikres overholdt. Det betyder, at det skal sikres, at der foretages rengøring i minkhallerne,

herunder at der renses i, under og omkring burene mindst én gang om ugen jf. bekendtgørelsens § 7, stk. 1, og at der foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de af Statens Skadedyrslaboratorium fastsatte retningslinjer jf. bekendtgørelsens § 8. Der er desuden krav til opbevaring af foder jf. § 9 i pelsdyrbekendtgørelsen.

Derfor stilles følgende vilkår for kontrol med overholdelse af reglerne i pelsdyrbekendtgørelsen for at sikre den størst mulige reduktion af fluegener for de omkringboende.

VILKÅR

- 11.** EGENKONTROL. Der skal føres logbog med angivelse af tidspunkt og forbrug af midler til fluebekæmpelse.
- 12.** Der skal på ejendommen foretages effektiv rottebekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium. Bekæmpelsen skal desuden foretages på tilsynsmyndighedens forlangende, såfremt der modtages klager og konstateres væsentlige gener.
- 13.** Opbevaring af foder skal ske, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Foderrester skal dagligt kommes i gylletank eller opbevares på møddingsplads.

9.2 STØJ, STØV OG TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Støjkilderne er den almindelige transport og maskiner på minkfarmen, samt i pelsningsæsonen i november/december og sidst i marts. Ændringerne i støjkilderne efter udvidelsen er begrænset til de få ekstra transporter af gylle og lidt længere daglig kørsel med fodermaskinen på minkfarmen. Ligeledes forlænges pelsningsperioden med nogle få dage.

De primære årsager til støv på en minkfarm er halmrester og de hår, som udvikles under minkens pelsskifte. Der er ingen større støvgener i forbindelse med driften på ejendommen.

Der kan forekomme støv i forbindelse med håndtering af halm og i nogle tilfælde ved trafik til og fra ejendommen, men dette vil foregå uden at være til gene for naboer.

Støjbelastningen fra transporter vurderes ud fra antallet af til- og frakørsler før og efter udvidelsen (tabel 7).

Tabel 7: Transport til og fra ejendommen.

Transporttype	Nudrift	Ansøgt
Indlevering af foder	288	288
Fyringsolie/brændstof	0	0
Afhentning af skind	5	5
Afhentning af døde dyr	3	4
Diverse sækkevarer	2	2
Halm	15	15
Udbringning af husdyrgødning	22	50
Dagrenovation	Kommunal ordning	Kommunal ordning
I alt	335	364

Samlet set stiger antallet af til- og frakørsler fra ca. 335 til ca. 364 om året. Det vil sige en stigning på 29 transporter om året. Stigningen skyldes den øgede mængde husdyrgødning. Transporterne vil primært foregå i dagperioden. Dog kan der i forbindelse med udbringningen

af husdyrgødning forekomme transporter tidlig morgen og sen aften. Denne transport vil dog kun ske i en begrænset periode om foråret.

Al transport til og fra bedriften vil foregå gennem den nuværende indkørselsvej ved Horskærvej.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at bedriften har få støjkilder og vil derfor under normal drift have en lav støjbelastning.

Kolding Kommune har ikke tidligere modtaget klaget over støj fra ejendommen. Da afstandskravene til nabobeboelse og byzone er overholdt (se herom i afsnit 4.1), vurderes det ikke nødvendigt at stille skærpende vilkår vedrørende støj.

Gener for de omkringboende i forbindelse med færdsel til og fra minkfarmen indgår i vurderingen af den ansøgte produktionsudvidelse jf. husdyrlovens § 19 og husdyrbekendtgørelsens § 7, stk. 2. Kommunen skal således vurdere, hvilke miljøgener (lugt, støv, støj) naboer og andre vil kunne opleve fra transporten til og fra husdyrbrug, mens selve færdslen på offentlig vej reguleres af politiet.

Ved regulering af husdyrbrug er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med nærheden til landbrug.

Kommunen har ikke tidligere modtaget klager over gener fra transporten på bedriften.

Det vurderes, at den anvendte transportvej til og fra ejendommen er hensigtsmæssig. På trods af at antallet af transporter anslås at stige med 29 transporter årligt, forventes det, at trafikken til og fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for omkringboende. Derfor vurderes det, at der ikke er grundlag for at stille vilkår vedrørende transporten til og fra bedriften.

9.3 LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Mink tåler ikke påvirkning af kunstig lys. Derfor er der ikke nogle væsentlige lyskilder på ejendommen. Der er ingen udendørs belysning, som kan være til gene for naboer.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Da der ikke er udendørs belysning på ejendommen, som kan være til gene for naboer, stiller Kolding Kommune ikke vilkår i forhold til lys.

10 ANLÆGGETS AMMONIAKPÅVIRKNING AF NATUR

Der hører 3,5 ha areal til ejendommen. Der er en gylleaftale med Hvidkærsgaard I/S, Hvidkærsgaardsvej 5, 6580 Vamdrup.

I dette afsnit er der lavet en samlet beskrivelse, vurdering og vilkår for anlæggets ammoniakpåvirkning af naturen.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er foretaget beregninger i det elektroniske ansøgningssystem. Beregningerne viser, at fordampningen af ammoniak fra anlægget efter udvidelsen er 2.935 kg N. I nudriften er fordampningen 1.821 kg N. Projektet medfører således et fald i ammoniakfordampningen på 1.114 kg N pr. år i forhold til nuværende drift.

Ammoniakfordampningen fra produktionsanlægget efter udvidelsen fordeler sig med 1.738 kg kvælstof fra hallerne og 161 kg kvælstof fra gødningslagre. Disse beregninger er fratrukket den generelle reduktion i fordampningen, som husdyrloven har fastlagt. Kravet er, at der skal ske en reduktion på 30 % i forhold til et fastlagt reference-staldsystem. Reduktionskravet gælder for de stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde samt i stalde, hvor antallet af dyr ændres eller udvides.

Ansøger har opfyldt dette krav og i ansøgt drift medfører dette, at ammoniaktabet i gennemsnit er 0,98 kg N pr. årstæve.

Særligt sårbare naturområder

Jf. reglerne skal der i forhold til påvirkning af de nærmeste sårbare naturområder, herunder § 7-områder, regnes på den samlede merbelastning med ammoniak i forhold til det udgangspunkt, der var gældende pr. 1. januar 2007 (husdyrlovens vedtagelse).

Det nærmeste § 7-område ligger i Vejen Kommune ca. 3 km vest for staldanlægget, men det nærmeste § 7-naturområde i Kolding Kommune er beliggende ca. 11 km øst for staldanlægget.

Nærmeste Natura 2000-område er Kongeåen beliggende i Vejen Kommune ca. 1,6 km vest for anlægget. Det nærmeste Natura 2000-område i Kolding Kommune er Svanemosen, som ligger mere end 11 km øst for staldanlægget.

Særligt beskyttede arter

Detaljeret redegørelse for særligt beskyttede arter fremgår af bilag 4.

Andre naturområder

En husdyrproduktion medfører en fordampning af ammoniak, hvor størstedelen afsættes inden for relativ kort afstand af staldene (0-300 m), og en mindre del afsættes i større afstand eller indgår som del af den diffuse baggrundsbelastning.

Der er fire vandhuller indenfor 1.000 m til anlægget, men da vandhuller beskyttet af § 3 i naturbeskyttelsesloven ikke er en del af beskyttelsesniveauet i bilag 3 i godkendelsesbekendtgørelsen, er der ikke beregnet ammoniakdeposition på disse.

Der er korrekt beregnet ammoniakdeposition til § 3-mose (kategori 3-natur) i husdyr-it (se tabel 8).

Tabel 8: Beregning af ammoniakdepositionen til naturtyper inden for en radius på 1000 m.

Naturtype	Placering af naturtype ift. anlægget	Mer-deposition (kg N)	Total deposition (kg N)
Mose	Ca. 1.030 m S	0	0

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kvælstof, der deponeres fra luften, er det begrænsende næringsstof for mange sårbare økosystemer, og i disse økosystemer kan der ske væsentlige ændringer som følge af ekstra tilførsel af kvælstof. I henhold til beskyttelse af disse naturområder er der udlagt bufferzoner, hvilket dog ikke er relevant for nærværende projekt, da nærmeste § 7-område ligger ca. 3 km fra anlægget.

Ved etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug skal det øgede ammoniaktab fra stald og lager reduceres med 30 % i forhold til et fastsat referencestaldsystem, da ansøgningen er indkommet til kommunen i 2015. Ammoniaktabet beregnes ud fra normtal for kvælstofudskillelsen af dyr (norm 2014/2015).

Det generelle ammoniakreduktionskrav på 30 % er overholdt for denne udvidelse i form af optimering af foderets sammensætning (indhold af protein). Husdyrbrugets samlede emission af ammoniak er vurderet under afsnittet om bedst anvendelige teknik (se redegørelse herfor i afsnit 6.1 og 15).

Baggrundsbelastningen i området er sidst beregnet til 16 kg N/ha/år (2012-data), og har været faldende i forhold til beregningerne fra 2005 (19 kg N/ha/år) og 2009 (16,5 kg N/ha/år), men stigende i forhold til 2007 (15 kg N/ha/år).

Nedenfor følger redegørelse for naturområdernes sårbarhed og vurdering af projektets konsekvenser for naturområderne.

§ 7 natur

Husdyrbrugets anlæg ligger ikke i umiddelbar nærhed af § 7-beskyttet natur, da det nærmeste område ligger ca. 3 km vest for anlægget i Vejen Kommune. På baggrund af afstanden, opblanding i atmosfæren og den fremherskende vindretning vurderes, at projektet ikke vil påvirke habitatområdet væsentligt med luftbåren ammoniak.

Øvrig § 3 natur

Ifølge Miljøstyrelsen udgør en merdeposition på mindre end 1 kg ammoniak pr. hektar pr. år i udgangspunktet ikke et væsentligt merbidrag, og kan derfor ikke medføre en tilstandsændring af de konkrete § 3-områder.

Da den beregnede merdeposition til nærmeste § 3-natur (mosen ca. 1.000 m syd for anlægget) er beregnet til 0, vurderes det at udvidelsen ikke medfører en tilstandsændring af § 3-mosen.

Ammoniakfølsom skov

Der ligger ingen potentiel ammoniakfølsom skov i nærheden af anlægget. Den nærmeste potentielle ammoniakfølsomme skov ligger ca. 1.400 m syd for anlægget. Beregningen til mosen har givet en merdeposition på 0, hvilket vurderes ligeledes at gælde skoven, hvorfor det vurderes at udvidelsen ikke medfører en tilstandsændring af skoven.

Natura 2000-områder

Husdyrbrugets anlæg ligger ikke i umiddelbar nærhed af internationale naturbeskyttelsesområder. Det nærmeste habitatområde er Kongeåen beliggende ca. 1,6 km vest for husdyrbruget i Vejen Kommune.

Det vurderes derfor på grund af afstanden til Natura-2000 området og opblandingen i atmosfæren, at projektet ikke vil påvirke habitatområdet væsentligt med luftbåren ammoniak.

Særligt beskyttede arter (bilag IV-arter)

Detaljeret redegørelse og vilkår for særligt beskyttede arter fremgår af bilag 4.

Nærmeste lokalitet, hvor der er registreringer af bilag IV-arter, er et vandhul beliggende 3,9 km m syd for anlægget. Arten, der er observeret på denne lokalitet, er spidssnudet frø. Der er ikke beregnet merdeposition på vandhullerne, da disse ligger længere væk fra anlægget end mosen. Beregningen til mosen har givet en merdeposition på 0, hvilket vurderes ligeledes at gælde vandhullerne. Det vurderes derfor, at vandhullernes tilstand ikke vil ændre sig som følge af produktionsudvidelsen.

Kolding Kommune har vurderet, at depositionen fra anlægget ikke vil medføre en ændring af naturområdernes tilstand og dermed ikke en ændring af evt. levesteder for bilag IV-arter.

På baggrund af afstande fra anlæg til lokaliteterne vurderer Kolding Kommune, at produktionsudvidelsen på anlægget ikke påvirker bilag IV-arter eller deres levesteder væsentligt.

Samlet konklusion vedr. anlæggets ammoniakpåvirkning af beskyttet natur og internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder)

Samlet vurderer Kolding Kommune, at ammoniakdepositionen i det ansøgte projekt ikke vil medføre en forringelse af naturområderne, da merdepositionen ligger under beskyttelsesniveauet på 1,0 kg N/ha/år.

Samlet set vurderes ammoniakdepositionen i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af det nærmeste Natura 2000-områdes udpegningsgrundlag - hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter. Ligeledes vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Påvirkningen fra anlægget vurderes dermed at være i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 samt § 11, stk. 1, og kræver ikke udarbejdelse af konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsen regler herom.

Der stilles ikke vilkår i forbindelse med dette afsnit, idet reduktion af ammoniakemissionen er behandlet andre steder i godkendelsen.

11 GENERELT OM AREALER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der hører 3,5 ha areal til ejendommen. Arealerne drives med vedvarende græs som afgræsses af ammekøerne, og arealerne får derved udelukkende gødning, der afsættes i den forbindelse.

Erik Sørensen håber at kunne levere minkgylle til Hvidkærgaard I/S i forbindelse med udvidelsen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Da ejendommens arealer udelukkende får gødning afsat ved græsning, er der ikke grundlag for at stille skærpende vilkår til driften af ejendommens arealer. Harmonikravet på 1,7 DE/ha er overholdt.

I forbindelse med udvidelsen vil minkgyllen enten blive afsat til Hvidkærgaard I/S, som har en miljøgodkendelse fra 17. februar 2009 eller en anden gylleaftale. Der vil blive stillet et vilkår til at alt minkgyllen fra ejendommen afsættes til godkendt modtager.

VILKÅR

14. Al minkgylle skal afsættes til en godkendt modtager/tredjemand.

11.1 GØDNINGSMÆNGDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ejendommens arealer drives med vedvarende græs, og al minkgyllen afsættes til anden modtager.

Typer af husdyrgødning, der produceres og afsættes i den ansøgte produktion er vist i tabel 9 (jf. det elektroniske ansøgningskema)

Tabel 9: Ejendommens produktion og afsætning af husdyrgødning

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Dybstrøelse	26,28	3,74	0,23
Afsat ved græsning	289,12	36,09	2,61
Minkgylle	14.611,81	3.248,67	103,44
I alt produceret gødningsmængde	14.927,21	3.288,5	106,28
Afsat husdyrgødning (minkgylle)	-14.611,81	-3.248,67	-103,44
I alt	315,4	39,83	2,84

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ved ændringer af opbevaring, håndteringspraksis og mængder af husdyrgødning eller hvis der sker ændringer af arealerne til bedriften, skal dette anmeldes til Kolding Kommune, der skal vurdere om projektet kræver tilladelse efter husdyrloven.

Der er stillet vilkår om at minkgyllen afsættes. Det vurderes ikke nødvendigt at stille yderligere vilkår vedrørende gødningsmængderne, da anden myndighed fører tilsyn med harmonikrav med mere.

12 DRIFTSFORSTYRELSE OG EGENKONTROL

12.1 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der føres egenkontrol over driften i forhold til dødsfald og flydelag på gyllebeholderen samt gødningsregnskab.

I løbet af dagen holdes anlægget under opsyn, og det tjekkes, om anlæggene kører, som de skal.

Derudover er der en række andre faste procedurer:

- Pumpning af gylle fra staldanlæg foregår to gange ugentligt og under overvågning.
- Serviceeftersyn på maskiner m.m. overholdes.

Der vil blive udarbejdet en beredskabsplan for bedriften, hvor forholdsregler i forbindelse med driftsuheld eller uheld er beskrevet (jf. vilkår 17).

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at der er en rutine, der sikrer en fornuftig drift af ejendommen. Overholdelse af miljøgodkendelsens rammer skal dokumenteres i henhold til nedenstående vilkår. Der står opført flere egenkontrol-vilkår under de specifikke afsnit.

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for egenkontrol og dokumentation.

VILKÅR

15. På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Til dokumentation skal der i forbindelse med tilsyn og på forlangende fremvises de seneste 3 års gødningsplaner inkl. kvitteringer for overførte mængder husdyrgødning (skema B1).

16. Husdyrbruget afholder selv omkostningerne til dokumentation, undersøgelser og målinger, som er anført i nærværende godkendelse.

12.2 DRIFTSFORSTYRELSE ELLER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Mulige uheld kan være udslip af gylle fra gyllebeholderne, spild af olie og kemikalier, brand på ejendommen og utilsigtet pumpning af gylle.

Minimering af risiko for uheld

Der vil blive udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen, og heraf vil fremgå en liste med relevante telefonnumre i forbindelse med driftsforstyrrelser eller uheld. Beredskabsplanen fastlægger hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld.

Gyllebeholderne kontrolleres visuelt for kabelbrud, skader, revner, utætheder m.m. én gang om året. Ved skade eller tegn på skade kontaktes leverandøren af gyllebeholderne for udbedring af skaden.

Pumpning af gylle foretages altid under overvågning. Gyllerenderne i de eksisterende haller tømmes to gange ugentlig og pumpes over til gyllebeholder vha. vakuum. Pumperne hertil er placeret internt på farmen. Mængden af gylle, der pumpes pr. gang, er begrænset, hvorved

risikoen for miljøforurening er begrænset. Påfyldning af gyllevogn sker med selvsugende kran af maskinstation.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at ansøger har truffet de fornødne foranstaltninger for at forebygge forurening. Der er stillet vilkår for udarbejdelse af beredskabsplan.

VILKÅR

17. Beredskabsplanen skal fastlægge hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, og planen skal revideres årligt og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.

13 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Det skal sikres, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik (BAT), og at husdyrbrug i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne (husdyrlovens § 19).

Ved begrebet "tilgængelig teknik" menes, at teknikken under afvejning af økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. I begrebet "tilgængelig" ligger en indbygget afvejning mellem mål og midler, men det skal afvejes på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau. Teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i minkgødningen er i stadig udvikling.

Oplysningskravet vedrørende BAT i forbindelse med ansøgninger om miljøgodkendelse af husdyrbrug er forskelligt afhængigt af brugsstørrelse. For husdyrbrug, der er omfattet af § 11 i husdyrloven, skal redegørelsen som minimum indeholde punkterne management og anvendelse af BAT inden for områderne foder, staldindretning, vand- og energiforbrug, opbevaring, udbringning og behandling af husdyrgødning.

Redegørelsen skal for svine- og fjerkræbrug omhandle de teknologier, der er beskrevet dels i EU kommissionens BREF-dokument om intensivt hold af svin og fjerkræ og dels i Miljøstyrelsens Teknologiblade. Selvom der ikke er lavet et specifikt BAT-notat inden for minkfarme, er mange af elementerne i BAT-notatet for svine- og fjerkræbrug universelle inden for landbrugsområdet og kan derfor overføres til minkfarme.

Miljøstyrelsen har på godkendelsestidspunktet ikke udarbejdet vejledende BAT-standardvilkår inklusiv emissionsgrænseværdier for minkproduktion, men der er faldet et par principielle afgørelser i Natur- og Miljøklagenævnet, der beskriver, hvordan det sikres, at en minkfarm lever op til kravet om anvendelse af BAT. BAT er en retlig standard, der ændrer sig i takt med den teknologiske udvikling.

Vurdering af BAT i dette projekt vil derfor omhandle følgende områder:

- Management
- Staldindretning
- Foder herunder fosfor
- Forbrug af vand og energi
- Opbevaring, håndtering og udbringning af husdyrgødning

Management (ledelses- og kontrolrutiner)

På farmen følges København Furs branchekode for god farmpraksis. Branchekoden indeholder blandt andet vejledning til indretning af bure, vand, foder, rengøring og medicin håndtering mm.

I bedriftens driftsregnskab opgøres forbrug af el og vand.

Genanvendeligt affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug via modtagestation.

Rengøring i og omkring fodersilo foretages jævnligt.

Der foretages dagligt eftersyn og løbende service på driftsanlægget efter behov.

Der føres egenkontrol overfølgende emner:

- Regnskab over vand- og energiforbrug.
- Logbog føres for tilstand af flydelag.
- Gyllepumpning overvåges.
- Gyllebeholderen kontrolleres hvert 5. år af en autoriseret kontrollør.
- Der foretages årligt indberetninger over dyreholdets størrelse og gødningsforbrug mv. via www.landbrugsindberetning.dk.

Staldindretning

Ved vurderingen af om en ansøgning om godkendelse efter husdyrlovens § 11 overholder kravet om anvendelse af BAT til begrænsning af ammoniakemission fra minkproduktion, skal der fastsættes en samlet emissionsgrænseværdi for anlægget.

Emissionsgrænseværdien fastsættes på baggrund af en kombination af virkemidler, hvorved der ligesom husdyrbrug omfattes af Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier foretages en omkostningsbaseret vurdering af, hvad der kan lade sig gøre.

Med afgørelsen NMK 131-00102 af den 30/10 2012 slår Natur – og Miljøklagenævnet fast, at emissionsgrænseværdierne skal fastsættes efter virkemidlerne for de eksisterende haller. Selve beregningen fremgår af afsnit 6.1 Stalde og ammoniakemission.

Det eksisterende staldsystem består af ophængte 35 cm gyllerender med bagskyl, som tømmes to gange om ugen.

Der fastsættes en samlet emissionsgrænseværdi for minkproduktionen ud fra grænseværdien 1,16 kg N per årstæve for eksisterende minkhaller og 1,0 kg N per årstæve for nye haller. Den samlede emissionsgrænseværdi for minkproduktionen på bedriften udgør derfor 3.176 kg N/år.

Ammoniakemissionen fra anlægget er beregnet via det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk. Ifølge beregningerne bliver ammoniakemissionen i ansøgt drift i alt 2.935 kg N.

Foder herunder fosfor

Foder til mink produceres centralt på fabrik som færdigfoder. Foderet tilpasses dagligt minskens vækststadium, hvilket optimerer foderoptagelsen. Der fodres 2 gange dagligt i perioden fra slutningen af maj til ultimo august i redekasserne. Herefter 1 gang på buret, hvilket minimerer spild af foder og fremmer optagelsen af næringsstofferne fra foderet i dyret.

Vand og energibesparende foranstaltninger

Alle vandventiler på farmen er af ny type, hvor vandspildet er reduceret til et minimum.

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Der er ingen belysning i minkhaller, og hallerne er ligeledes med naturlig ventilation, hvorfor der ikke er et energiforbrug til dette. Vandsystemet er af cirkulationstypen, hvor der holdes et konstant tryk på ventilerne. Systemet giver også mulighed for at opvarme vandet i frostperioder, således at dyrene er sikret vandforsyning i disse perioder. Vandet opvarmes med el i frostperioder.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Der er konstant flydelag på gyllen i den eksisterende gyllebeholder uden fast overdækning. Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der senest 14 dage efter, at der igen er gylle i beholderne, er etableret flydelag. Flydelaget kontrolleres jævnligt, hvilket sikrer, at der altid er minimal emission af ammoniak. Der føres logbog over flydelaget på gyllen for hver beholder, så der er fokus på, at flydelaget lever op til kravene. Den nye gyllebeholder etableres med fast overdækning.

Der er lovkrav om alarmsystem på begge gyllebeholdere, da de ligger under 100 m til vandhul.

Beholderne er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, og på grund af deres beliggenhed under 100 m til vandhul er der krav om, at de efterses hvert 5. år for at kontrollere, om der skulle være tegn på begyndende utætheder (jf. tabel 2).

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Management (ledelses- og kontrolrutiner)

Kolding Kommune vurderer, at der ved den løbende overvågning af produktionen samt inddragelse af relevante konsulenter sikres et godt overblik over husdyrbruget og en effektiv resourceudnyttelse.

Det vurderes sammenfattende, at husdyrbrugets management er at betragte som BAT.

Staldindretning

Under overholdelse af den samlede emissionsgrænseværdi kan ansøger selv bestemme, hvor på minkfarmen de ammoniakreducerende virkemidler til opfyldelse af grænseværdien ønskes anvendt. For at reducere ammoniakfordampningen i det aktuelle projekt er der tømning af gødningsrenderne to gange ugentligt, og ansøger har desuden valgt at tilføje halm ad libitum. BAT for pelsdyrbranchen er 36 cm redbredde for nye minkhaller, et proteinindhold på 31 % af OE samt halm ad libitum. Proteinindholdet samt halm ad libitum vil blive stillet som et vilkår til hele farmen.

Projektet overholder samlet set, med de valgte virkemidler, det fastlagte og proportionelle BAT-niveau for ejendommen på 3.176 kg N/år for denne ejendom (se afsnit 6.1 Stalde og ammoniakemission).

Ansøgningen overholder således det emissionsniveau, som fremkommer i forhold til kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik. Kommunen vurderer, at BAT for staldsystemet er opfyldt i det konkrete projekt.

Kommunen vurderer på denne baggrund, at der er anvendt BAT i forhold til staldsystemer og ammoniakemission fra anlæg. Kommunen pålægger ikke ansøger at anvende en bestemt teknik men udelukkende, at der leves op til emissionsgrænseværdien, hvilket dog sikres ved at fastholde de valgte teknikker ved vilkår.

Foder herunder fosfor

Kommunen vurderer, at BAT er tilgodeset for denne type af bedrift med hensyn til fodring, idet næringsstofoptagelsen i dyret er optimeret, og spild af foder er ligeledes reduceret.

Vand og energibesparende foranstaltninger

Udvidelsen medfører et forøget vandforbrug hovedsageligt et øget forbrug af drikkevand til dyrene. Kommunen vurderer, at der i fornødent omfang er anvendt vand- og energibesparende teknikker. Det vurderes, at flere af disse teknikker er at betragte som BAT.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

BAT for opbevaring, håndtering og udbringning af husdyrgødning er beskrevet i BREF-dokumentet for bedste tilgængelige teknikker, og en overvejende del af tiltagene beskrevet i BREF-dokumentet er indarbejdet i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Bedriften efterlever reglerne i ovenstående bekendtgørelse.

Kommunen vurderer, at opbevaring, håndtering og udbringning af husdyrgødningen opfylder kravet om BAT, ligesom det vurderes, at der i forbindelse med udvidelsen tages de fornødne hensyn til naboer og omgivelser i øvrigt.

Samlet BAT-vurdering

Kolding Kommune vurderer, at ansøger har overholdt BAT i forhold til management, ressourceforbrug, fodringsstrategier samt opbevaring, håndtering og udbringning af husdyrgødning. Endvidere vurderer Kolding Kommune, at emissionsgrænseværdien er overholdt, da det ansøgte projekt ikke overstiger de vejledende emissionsgrænseværdier for eksisterende minkhaller. Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra udvidelsen af husdyrbrugets produktion.

Vilkår for at sikre, at emissionsgrænseværdien overholdes, er vilkårene 7-10.

14 OPHØR

14.1 OPHØR AF HUSDYRPRODUKTIONEN

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I tilfælde af husdyrbrugets ophør vil samtlige minkhaller blive rengjort. Gødningsrender vil blive tømt for gødning, og gylletank og møddingsplads vil blive tømt og rengjort. Affald, maskiner og oplagret husdyrgødning m.v. vil blive bortskaffet.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at ovennævnte handlinger er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare, og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for rotter.

VILKÅR

18. Ved ophør af virksomheden skal staldanlægget rengøres og gyllen afsættes. Affald og kemikalier skal bortskaffes til godkendt modtager.

19. Ophør af virksomheden skal meddeles til Kolding Kommune.

15 KONKLUSION

Det er Kolding Kommunes vurdering, at bedriften efter gennemførelse af projektet herunder overholdelse af vilkårene i nærværende miljøgodkendelse, ikke vil have væsentlige virkninger på miljøet, herunder hensynet til naboer og omgivelserne i øvrigt.

Kolding
Kommune

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Lise Arp', positioned above a horizontal black line.

Lise Arp

Biolog

By- og Udviklingsforvaltningen - Landbrugsafdelingen

Nytorv 11, 6000 Kolding

16 KLAGE- OG SØGSMÅLSVEJLEDNING OG UNDERRETNING

16.1 KLAGE- OG SØGSMÅLSVEJLEDNING

Hvad kan man klage over? Retlige spørgsmål samt kommunens vilkår og vurderinger.

Hvem kan klage? Ansøger, klageberettigede myndigheder, foreninger og organisationer samt enhver der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald.

Hvem er klageinstans? Natur- og Miljøklagenævnet.

Hvortil skal klagen sendes? Din klage skal indsendes via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside (www.nmkn.dk). Du kan også finde Klageportalen direkte på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke kommer ind via Klageportalen med mindre der er særlige grunde til det. De særlige forhold, som kan begrunde en undtagelse fra kravet om at klage via Klageportalen er beskrevet nærmere i www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du. Hvis du tilhører en af de nævnte grupper, og trods vejledning ikke har mulighed for at bruge Klageportalen, kan du aflevere din klage sammen med en begrundet anmodning om fritagelse for brug af Klageportalen til Kolding Kommune, Landbrugsafdelingen, Nytorv 11, 6000 Kolding. Hvis du er fritaget for at bruge digital post af din kommune, bedes du oplyse dette i din anmodning. Kolding Kommune vil sørge for at sende din anmodning videre til Natur- og Miljøklagenævnet, som i hvert enkelt tilfælde vurderer, om der foreligger særlige forhold, der gør, at du kan blive fritaget for at bruge Klageportalen. Du får besked fra Natur- og Miljøklagenævnet, om din anmodning kan imødekommes.

Hvem kan hjælpe? På www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du kan du finde en vejledning til, hvordan du anvender Klageportalen. Du har derudover mulighed for at kontakte supportfunktionen på e-mail: nmkn@nmkn.dk eller telefon 72541101.

Hvad er klagefristen? Onsdag den 9. september 2015. Det vil sige, at klagen senest på det tidspunkt skal være tilgængelig for myndigheden i Klageportalen, og klager skal have godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen.

Hvad er lovgrundlaget? Lovbek. nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Hvad koster det at klage? Du betaler et gebyr på 500 kr. med betalingskort i Klageportalen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen, og du har indbetalt gebyr for klagen.

Søgsmålsfrist: Søgsmål til prøvelse af afgørelsen ved domstolene, skal være anlagt inden 6 måneder fra i dag.

16.2 UNDERRETNING OM GODKENDELSEN

Miljøgodkendelsen annonceres den 12. august 2015 i Kolding Ugeavis og på Kolding Kommunes hjemmeside www.kolding.dk/miljoesager.

Uddrag af miljøgodkendelsen er udsendt til de berørte parter i perioden den 29. juni 2015 til den 17. juli 2015. Der indkom få bemærkninger fra landmandens konsulent, og disse bemærkninger har ikke givet anledning til væsentlige ændringer af miljøgodkendelsen.

Der ligger ikke bebyggelse inden for lugtgenekriteriet på 260 m, og da udvidelsen sker syd for de eksisterende pelsdyrhaller uden mulighed for indkig fra de sydligere liggende ejendomme, vurderes det, at der ingen andre parter er i projektet end matrikulære naboer og gylleaftalen.

Nedenstående parter har modtaget miljøgodkendelsen:

Ansøger

- Erik Sørensen, Horskærvej 22, 6580 Vamdrup

Naboer

- Peder Aage Christensen, Horskærvej 18, 6580 Vamdrup

Gylleaftale

- Hvidkærgaard I/S, Hvidkærgårdsvej 5, 6580 Vamdrup

Parter med E-post:

- Konsulent: Vibeke Hagelskær Conradsen, København Fur, Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N. E-post: vlu@kopenhagenfur.com
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 1611 København V. E-post: ae@aeraadet.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle. E-post: post@sportsfiskeren.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-post: natur@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K. E-post: fbr@fbr.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, Sorsigvej 38, 6760 Ribe. E-post: sesyd@sst.dk

17 BILAGSOVERSIGT

Bilag 1: Vilkårskatalog

Bilag 2: Grundlag for vilkår og lovgivning

Bilag 3: Situationsplan

Bilag 4: Bilag IV-arter

BILAG 1- VILKÅRSKATALOG

Miljøgodkendelsen gælder for anlægget og de landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Horskærvej 22, 6580 Vamdrup. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktionen med CHR nr. 81282. Ejendommen har CVR nr. 10261341. Ejendommen er ejet af Erik Sørensen.

Husdyrproduktionen udvides fra 1.100 årstæver samt 4 kvier og 4 køer med opdræt til 3.000 årstæver samt 6 ammekøer svarende til en udvidelse fra 45,1 DE til 106,4 DE.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler, love og bekendtgørelser.

Miljøgodkendelsen er en tilladelse til, at virksomheden kan producere på de nævnte vilkår i godkendelsen. Miljøgodkendelsen er gældende fra den 12. august 2015.

Der er stillet følgende vilkår for bedriften og tilhørende arealer (afsnitsnumrene henfører til godkendelsens afsnit):

3. Generelle forhold

1. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til Alarmcentralen ved at ringe 112. Efterfølgende skal Landbrugsafdelingen i Kolding Kommune kontaktes på tlf. 79 79 74 39.
2. Hvis der sker uheld på ejendommen, skal der senest 1 uge efter hændelsen fremsendes en redegørelse til Landbrugsafdelingen. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af uheldet, samt en beskrivelse af, hvordan virksomheden vil forebygge lignende uheld i fremtiden.
3. Godkendelsen skal være udnyttet inden 3 år fra godkendelsens ikrafttræden.

4. Bedriftens placering

4. De nye pelsdyrhaller etableres minimum 15 m væk fra vandløbet syd for ejendommen.
5. Det eksisterende levende hegn syd for ejendommen skal vedligeholdes, således at det fremtræder tæt og afskærmende.

5. Husdyrhold

6. Miljøgodkendelsen omfatter en husdyrproduktion på 3.000 årstæver svarende til en produktion på 103,5 DE samt 6 ammekøer svarende til en produktion på 2,9 DE. Der vil maksimalt være en årsproduktion på i alt 106,4 DE på ejendommen. Årsproduktionen dokumenteres på baggrund af gødningsregnskab.

6. Stald- og lageranlæg

7. I de nye pelsdyrhaller skal der etableres gødningsrender med en bredde på mindst 36 cm.
8. Gødningsrenderne skal tømmes to gange ugentligt, dog ikke i perioder med længerevarende frost.
9. I minkhallerne skal der til opsamling af næringsstoffer i den urin, der afsættes uden for gødningsrenderne altid være rigeligt, tilgængeligt halm oven på redekasserne (halm ad libitum). Ud over trådnettet må der ikke være foranstaltninger, der hindrer dyrenes adgang til halmen.

7. Foder

10. Der skal anvendes foder med et proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % OE i uge 30-47. Ansøger skal dokumentere procentsatsen med en produktionsplan fra foderleverandøren, hvoraf den planlagte mængde protein i procent af den omsættelige energi fremgår.

9. Gener fra husdyrbruget

11. EGENKONTROL. Der skal føres logbog med angivelse af tidspunkt og forbrug af midler til fluebekæmpelse.
12. Der skal på ejendommen foretages effektiv rottebekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium. Bekæmpelsen skal desuden foretages på tilsynsmyndighedens forlangende, såfremt der modtages klager og konstateres væsentlige gener.
13. Opbevaring af foder skal ske, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Foderrester skal dagligt kommes i gylletank eller opbevares på møddingsplads.

11. Generelt om arealer

14. Al minkgylle skal afsættes til en godkendt modtager/tredjemand.

14. Driftsforstyrrelser og egenkontrol

15. På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Til dokumentation skal der i forbindelse med tilsyn og på forlangende fremvises de seneste 3 års gødningsplaner inkl. kvitteringer for overførte mængder husdyrgødning (skema B1).
16. Husdyrbruget afholder selv omkostningerne til dokumentation, undersøgelser og målinger, som er anført i nærværende godkendelse.
17. Beredskabsplanen skal fastlægge hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, og planen skal revideres årligt og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.

15. Ophør

18. Ved ophør af virksomheden skal staldanlægget rengøres og gyllen afsættes. Affald og kemikalier skal bortskaffes til godkendt modtager.
19. Ophør af virksomheden skal meddeles til Kolding Kommune.

BILAG 2 - GRUNDLAG FOR VILKÅR OG LOVGIVNING

Nedenfor findes den fulde titel på de love, bekendtgørelser og andre henvisninger, der er anvendt i godkendelsen.

Husdyrloven:

Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer.

Godkendelsesbekendtgørelsen:

Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen:

Bekendtgørelse nr. 594 af 5. maj 2015 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Pelsdyrbekendtgørelsen:

Bekendtgørelse nr. 1428 af 13. december 2006 om pelsdyrfarme.

Museumsloven:

Lov nr. 473 af 7. juli 2001 jf. lovbekendtgørelse nr. 1505 af 14. december 2006.

Affaldsbekendtgørelsen:

Bekendtgørelse nr. 48 af 13. januar 2010 om affald.

Naturbeskyttelsesloven:

Lov nr. 9 af 3. januar 1992 om naturbeskyttelse med senere ændringer.

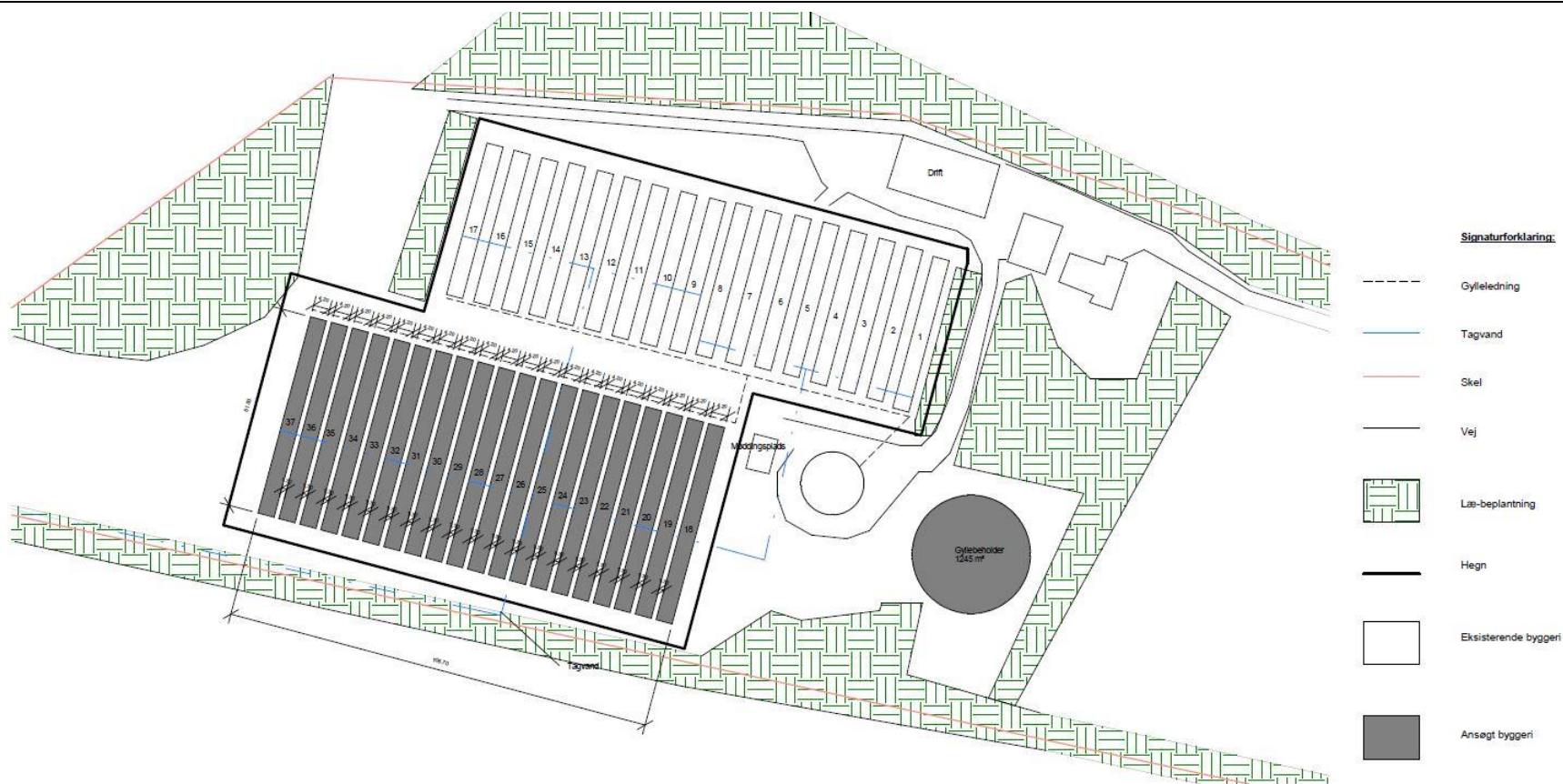
Habitatdirektivet:

Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer).

Kommuneplan 2013-2025:

Kommuneplan 2013-2025 - Kolding Kommune.

BILAG 3 - SITUATIONSPLAN

**Kopenhagen Fur
Rådgivning**

Emne: Horskærvej 22, 6580 Vamdrup - Erik Sørensen

Situationsplan

Mål: 1 : 1000

Sign: src

SIT-1-01

Dato: 150120

Agro Food Park 15
8200 Aarhus N

T: +45 7213 2800

www.Kopenhagenfur.com

KOPENHAGEN
FUR

BILAG 4 – SÆRLIGT BESKYTTEDE ARTER

Nedenfor findes en opgørelse over dyre- og plantearter, som findes eller sandsynligvis findes i Kolding Kommune, eller i naturområder, der modtager overfladeafstrømning fra Kolding Kommune, og som samtidigt findes på bilag IV i EF-habitatdirektivet eller er en del af udpegningsgrundlaget for et Natura 2000-område.

Nedenstående er for de fleste arters vedkommende udarbejdet på baggrund af "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007"

For arter, der ikke er omtalt i ovenstående håndbog er der suppleret med data fra Miljøcentrenes, Amternes og Kolding Kommunes nyere registreringer og SNS hjemmesider.

Pattedyr

Flagermus er vanskelige at kende fra hinanden og behandles under et. Flagermusene lever af insekter, som de fanger under flugten eller snapper dem i vandoverfladen eller fra blade. I sommerhalvåret opholder de sig oftest enkeltvis eller få sammen i dagtimerne i hulheder i træer, i fuglekasser, under stenbroer, på lofter og lignende uforstyrrede steder. I vinterhalvåret går de i dvale og skal have helst frostfrie og fugtige omgivelser som i hule træer, på lofter og i miner.

Alle danske arter er gået tilbage, men på grund af deres ret ubemærkede levevis er status for de enkelte arter usikker. Flagermus lider især under at de forhindres adgang til deres hvilesteder, og på deres vinteropholdssteder er de særligt sårbare.

Forekomst af de enkelte arter af flagermus i Kolding Kommune er dårligt kendt, men 9 af arterne er kendt fra det sydøstlige Jylland og kan forekomme i kommunen. Det drejer sig om følgende: Damflagermus, Vandflagermus, Dværgflagermus, Langøret flagermus, Sydflagermus, Brunflagermus, Skimmelflagermus, Trolldflagermus og Pipistrelflagermus

Da der ikke fjernes gamle bygninger eller træer i forbindelse med projektet vurderes det, at projektet ikke vil have betydning for eventuelle flagermus i området.

Odder (*Lutra lutra*) lever primært af fisk og er tæt knyttet til vand, især ved vandløb, søer og moser, men kan undertiden forekomme langs kyster.

I Kolding Kommune er der flere observationer af odder fra Åkær Å, Vester Nebel Å, Kolding Å helt ud i Kolding Havn, Seest Mølleå, Dons-søerne og Hartekanalene, Fovså, Spangså, Nørreå, Hjarup Bæk ved Søgård Sø og Vamdrup Å (Kongeå). Desuden er den i 2012 og 2013 angivet fra Binderup Mølleå, Solkær Å og Solkær Enge. Den kan således formentlig træffes i hele Kolding Å systemet med sideløb og tilknyttede søer og moser.

Den er overvejende aktiv om natten, men kan vænne sig til nogen forstyrrelser og være aktiv om dagen. Mulige trusler mod odderen og dens muligheder for at etablere en fast ynglebestand i beskyttelsesområdet er forstyrrelser i levestederne forårsaget af færdsel som f.eks. kanosejads og fritidsfiskeri.

Der findes sandsynligvis ikke odder i nærheden af ejendommen. På den baggrund vurderes projektet ikke at påvirke arten.

Marsvin (*Phocoena phocoena*) forekommer i alle danske farvande. Den største kendte trussel mod marsvin er utilsigtet bifangst ved garnfiskeri, men også forurening, stærk bådtrafik og nedsat fødemængde kan have en negativ indflydelse på marsvinene.

Der sker ikke ændringer i driften af arealerne som følge af projektet, og det vurderes at driften ikke påvirker habitatområder med marsvin som udpegningsgrundlag.

Birkemus (*Sicista betulina*) lever især i tilknytning til moser og enge. Den skal kunne finde mere tørre lokaliteter i nærheden, hvor den kan overvintre i sin vintersøvn. I ådalene ligger de mest ekstensivt drevne naturområder i Danmark og det er sådanne steder birkemusen kan

leve. I Kolding Kommune er birkemus de sidste 10 år fundet i Svanemosen, Kolding ådal, Vester Nebel ådal, Seest Mølle ådal og Spangs ådal og den kan måske vise sig at være endnu mere udbredt og forekomme i de fleste ådale.

Det vurderes, at projektet ikke vil få negativ indvirkning på birkemusen og dens levesteder, da ammoniakdepositionen er vurderet til ikke at have en effekt på Svanemosen herunder nærmeste mose beliggende ca. 1 km fra anlægget.

Hasselmus (*Muscardinus avellanarius*) er eftersøgt i Stenderup-skovene i 2003 uden dog at den blev fundet. Stenderup-skovene vurderes til at være en mulig lokalitet for arten.

Der er ikke kendskab til arten i nærheden af bedriften.

Krybdyr

Markfirben (*Lacerta agilis*) er kendt fra det meste af Danmark, men den er gået betydeligt tilbage i de sidste 100 år og mange bestande er blevet isolerede. Markfirben er helt afhængig af arealer med løst jord ellers sand, hvor den kan grave sine æg ned på sydvendte, solbeskinnede skrånninger. Typiske levesteder er bakkede heder og overdrev med både høj og lav vegetation og spredte buske, klitter og strandoverdrev, kystskrænter, langs solbeskinnede skovveje, i grusgrave og på sandede jernbaneskrånninger.

I Kolding Kommune blev der i 2009 opdaget en lille bestand af markfirben ved kysten nord for Hejlsminde, men ellers er der ingen sikre observationer af markfirben i kommunen i de sidste 30 år. Den er blevet angivet fra bl.a. Svanemosen og Kolding Ådal, men uden foto, så det kan dreje sig om en forveksling med det langt hyppigere almindelige firben. Flere steder i Kolding Ådal systemet synes dog velegnet for arten, og den kan måske også findes andre steder i kommunen.

I forbindelse med projektet sker der ingen ændringer af de nærliggende beskyttede naturarealer. Det vurderes derfor, at levevilkårene for markfirben i området forbliver uændret som følge af projektet.

Padder

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*) yngler i rene, solbeskinnede, ofte små vandhuller under 100 m². De små larver bliver spist af fisk, men er der tæt undervandsvegetation i vandhullet kan de gemme sig deri. De voksne kan træffes i forurenede og skyggede vandhuller, men her yngler de ikke. Ofte ligger ynglevandhullerne i eller i nærheden af skov. Stor vandsalamander er tæt knyttet til sit ynglevandhul, og de voksne opholder sig for det meste i det eller i nærheden.

Stor vandsalamander forekommer ret hyppig i det meste af Danmark. Den er gået kraftigt tilbage i de sidste 100 år. I Kolding Kommune er stor vandsalamander fundet ret hyppigt i forbindelse med eftersøgning af andre padder. Den er især fundet i en del løvfrøvandhuller beliggende i nærheden af småskove.

Det kan ikke udelukkes at stor vandsalamander findes i nogle af vandhullerne omkring bedriften. Det vurderes, at bræmmerne omkring søerne er med til at sikre, at markdriften ikke påvirker søerne, at der ikke vil være en negativ påvirkning af vandhullerne som levested for stor vandsalamander, eftersom ammoniakdepositionen er meget begrænset til de nærliggende vandhuller. Det vurderes derfor, at projektet ikke vil få negativ indvirkning på arten og dens levesteder.

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*) yngler især i næringsfattige, evt. brunvandede søer, tørvegrave og moser omgivet af større arealer med ekstensiv drift, hvor den ofte opholder sig uden for yngletiden. Uden for yngletiden træffes den tæt ved sit ynglested.

I Kolding Kommune er kendskabet til forekomsten af spidssnudet frø ret begrænset, da der ikke foreligger en samlet registrering. I forbindelse med eftersøgninger af andre padder er den

blevet registreret som sjælden og spredt over det meste af kommunen. I Svanemosen og i Nørremosen ved Skærsø er der store ynglebestande. Der er registreret spidssnudet frø i et vandhul ca. 3,9 km syd for anlægget, og det vurderes at vandhullernes tilstand ikke påvirkes af dette projekt grundet afstanden.

Der er ikke registreret spidssnudet frø i umiddelbar nærhed af ejendommen. Antallet og omfanget af vandhuller, søer og engarealer ændres ikke i forbindelse med projektet, og der forventes derfor ingen negativ påvirkning af eventuelle levesteder for spidssnudet frø.

Løvfrø (*Hyla arborea*) yngler især i varme, solbeskinnede, vegetationsrige, lavvandede damme nær buskads eller skovbryn. Uden for yngletiden opholder den sig i solbeskinnede buskads ofte af brombær eller i skovbryn nær ynglevandhullet.

I Kolding kommune forekommer løvfrøen ret hyppig på Stenderup-halvøen, omkring Almind-Viuf og ved Stepping. Vejle amt har gjort en stor indsats for arten, og bestanden er 10-doblet siden 1990. Den er dog gået tilbage siden 2004 efter at amtets indsats er ophørt.

Løvfrøen er ikke registreret i vandhullerne ved bedriften eller i umiddelbar nærhed af ejendommen. Det vurderes, at der ikke vil være en negativ påvirkning af vandhuller, som følge af projektet, idet der ikke foretages ændringer af vandhullerne og ammoniakdepositionen er lav.

Løgfrø (*Pelobates fucus*) yngler i solbeskinnede, rene vandhuller og småsøer uden fisk ofte omgivet af ekstensiv drevne arealer. Uden for yngletiden forekommer den især på arealer med løs jord eller sand, hvor den nemt kan grave sig ned. Den er kun aktiv om natten, hvor den søger føde på åbne arealer som enge, moser, heder, overdrev og dyrkede marker. Den er sjælden i Danmark og er gået voldsomt tilbage. Den er fundet spredt over det meste af landet med de største bestande i det vestlige Sønderjylland, på Djursland og på Viborg-egnen.

I Kolding Kommune er løgfrøen kendt fra et vandhul nær Vamdrup, hvor der er en meget lille og stærkt truet bestand.

Den blev eftersøgt i 2010 og 2011 uden held, og i 2012 og 2013 blev der udsat haletudser af løgfrøer ud i restaurerede vandhuller i området mellem Drenderup og Vamdrup. Den kan måske findes andre steder f.eks. i den sydvestlige eller nordvestlige del af kommunen, da løgfrø er kendt fra den nordlige del af Haderslev kommune samt nord og vest for Skærsø. Truslerne mod arten vurderes at være isolation og ødelæggelse af yngleområdet, da den har en meget ringe spredningsevne.

Pga. afstanden til vandhullet med Løgfrøen vurderes det, at der ikke vil være en negativ påvirkning af arten.

Hverken klokkefrø (*Bombina bombina*), springfrø (*Rana Dalmatina*), grønbroget tudse (*Bufo viridis*) eller Strandtudse (*Bufo calamita*) findes så vidt vides ikke i Kolding Kommune.

Fisk

Snæbel (*Coregonus lavarethus*) findes kun i Vadehavet og den yngler kun i vandløb, der udmunder i Vadehavet, herunder Konge Å og Ribe Å.

Der sker ikke ændringer i driften af arealerne som følge af projektet, og det vurderes at driften ikke påvirker snæbelens leve- og ynglesteder.

Insekter og andre leddyr

I Kolding Kommune er grøn mosaikguldsmed (*Aeshna viridis*) set uregelmæssigt i Svanemosen - sidst i 2006. Den er tæt knyttet til vandplanten krebseklo, som den borer sine æg ind i. Der er ikke krebseklo i nogle af søerne i Svanemosen, men grøn mosaikguldsmed kan også bore sine æg ind i andre sumplanter som dunhammer og pindsvineknop. Der findes dog krebseklo i søer i nærheden af Svanemosen, hvor den måske kan have ynglet. Grøn mosaikguldsmed er kendt fra Svanemosen syd for Kolding og det sydvestlige Sønderjylland.

Stor kærguldsmed (*Leucorrhinia pectoralis*) yngler især i sure, næringsfattige, brunvandede småsøer, tørvegrave og moser med rig vegetation af vandplanter og tørvemoser I Kolding Kommune er stor kærguldsmed kun kendt fra Svanemosen med et fund i 2003, men er ikke set siden. Efter omfattende rydninger i Svanemosen i forbindelse med et genopretningsprojekt, synes området dog velegnet for arten, og det er muligt, at den kan genindvandre.

Eremit (OSMODERMA EREMITA) og Stellas Mosskorpion (*Anthrenochernes stellae*) er ikke kendt fra Kolding Kommune. De er blevet eftersøgt i Stenderup Midtskov.

Lys skivevandkalv (*Graphoderus bilineatus*) yngler i næringsfattige, klare eller brunvandede søer med rig bredvegetation ofte af hængesæk. Den er meget sjælden i Danmark og i Jylland kendes den kun fra Skærsø (Kolding Kommune). Den har ynglet i de oversvømmede lavninger langs bredden og i tilstødende gamle afvandingskanaler. Den overvåges i NOVANA-programmet af Miljøcentret, hvor den blev set i 2004, men ikke i 2007. Den kan dog godt være der endnu.

Bred Vandkalv (*Dytiscus latissimus*) kendes ikke fra Kolding Kommune.

Projektet vurderes ikke at have nogen negativ indvirkning på disse arter eller deres levesteder, da antallet og omfanget af vandhuller og søer ikke ændres i forbindelse med projektet.

Muslinger og andre bløddyr

Flodperlemusling (*Margaritifera margaritifera*) kendes kun fra Varde Å – den har desuden været udsat i Skjern Å, Sneum Å samt Kongeåen, men der er ikke kendskab til, om arten har klaret sig.

Tykskallet malermusling (*Unio crassus*) har tidligere været kendt i både Jylland, Fyn og Sjælland, men dens bevaringsstatus i Jylland er p.t. ukendt.

Det vurderes, at projektet ikke vil få indvirkning på muslingearter opført på bilaget, da driften af arealerne omkring bedriften ikke ændres som følge af projektet.

Sump-vindelsnegl, skæv vindelsnegl

Arterne er på Habitatdirektivets bilag II og er en del af udpegningsgrundlag for habitatområde nr. 96 – Lillebælt. De to mest sjældne arter - sump-vindelsnegl og skæv vindelsnegl lever af bakterier, der trives bedst ved moderat fugtighed, højt pH og højt calcium-indhold. Arterne findes derfor kun på ekstensivt græssede, ugødskede, kalkholdige og moderat fugtige lokaliteter og truslerne imod dem er derfor gødskning, tilgroning og afvanding/dræning.

De to sjældne vindelsnegle er ikke fundet i Kolding Kommune i NOVANA-overvågningen i 2005-2007. Sump-vindelsnegl blev fundet i Fredericia Kommune ved Spang Å i Elbodalen og i Taulov Sø i store mængder nær grænsen til Kolding Kommune. Den er desuden fundet på spredte, kystnære lokaliteter på Sydvestfyn og i Sønderjylland syd for Haderslev Fjord. Skæv vindelsnegl er fundet et par steder på Sydvestfyn.

Det vurderes, at projektet ikke vil få en negativ indvirkning på arterne og deres levesteder, da de ikke findes i nærheden af bedriften.

Karplanter og mosser

Der findes 7 plantearter på habitatdirektivets bilag IV: enkelt månerude, vandranke, liden najade, fruesko, mygblomst, gul stenbræk og krybende sumpskærm. Kun gul stenbræk har vokset i Kolding Kommune i en mose nær Gravens i slutningen af 1800-tallet og ikke set siden.

Der findes 2 arter af mosser på habitatdirektivets bilag IV: grøn buxbaumia og seglmos. Ingen af disse er kendt fra Kolding Kommune.

Samlet vurdering

Det vurderes i henhold til habitatdirektivet, at det er uden for enhver videnskabelig tvivl, at

projektet kan have en skadevirkning på Bilag IV-arternes yngle- eller rasteområder. Derfor vurderes det, at en nærmere konsekvensvurdering ikke er nødvendig.

Udklip fra vejledningen til habitatbekendtgørelsen – juni 2011 – miljøministeriet.

Det skal vurderes om projektet kan påvirke Bilag IV-arterne væsentligt. Det er en væsentlig påvirkning, hvis projektet risikerer at skade bevaringsmålsætningen eller hvis den gunstige bevaringsstatus ikke kan opretholdes/opnås.

Bevaringsstatus afhænger af den nuværende tilstand såvel som prognosen for dens udvikling.

En *arts* bevaringsstatus anses for gunstig, når:

- 1) data vedrørende bestandsudviklingen af den pågældende art viser, at arten på lang sigt vil opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder,
- 2) artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang, eller der er sandsynlighed for, at det inden for en overskuelig fremtid vil blive mindsket, og
- 3) der er og sandsynligvis fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på lang sigt at bevare dens bestande.